

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 2. maj 2019
Sagsnummer: 2019-172

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019

---

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)392
side 3
2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)393
side 28
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)394
side 37
4. Kommissionens meddelelse ”En ren planet for alle” – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi
– *Udveksling af synspunkter*
KOM(2018)773
side 45

5. International handel og landbrug
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke *side 51*
6. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det 18. møde mellem parterne i konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES COP18)
- *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2019)146 *side 58*
7. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Den Internationale Søfartsorganisations Komité til beskyttelse af Havmiljøet for så vidt angår vedtagelsen af ændringer til bilag II til den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe
- *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2019)159 *side 63*

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 14. maj 2019

1. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garanti-fond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013**
KOM(2018)392

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019. Æn-dringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorpro-grammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteloft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forsla-get videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljøtiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til ud-

vikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarerproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering. I tilknytning til de generelle målsætninger, introducerer forslaget ni specifikke mål, som skal forfølges. Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldt nye leverancemodel anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-2027. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En *SWOT-analyse* er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en *ex ante-evaluering* er en forudgående analyse af planens forventede effekter. *SWOT-analysen* skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af *SWOT-analysen* udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.
- **Overvågning, rapportering og evaluering:** Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemfø-

relsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.

- Interessentinddragelse: Medlemsstaterne skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver under-

kendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (performance clearance), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (performance review), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund resultatindikatorer (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugs politik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger udover den direkte indkomststøtte til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsatser, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plante-beskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedriftenes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og biodiversitet følger der krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000 og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyre-

sundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs samt opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordening med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skærpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 % for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 % for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 % for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 % af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grønning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 % af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for etårige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgeplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 % af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 %, hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 %.

Landdistriktsudvikling (Søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,

- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet (til vandoplandene), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante GLM-normer og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer. Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen, med undtagelse af SMR 1 (vandrammedirektivet). Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

---

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 % af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 %. Derudover foreslås det, at minimum 5 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 % fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 % af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 % af en producentorganisationens samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 % af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 % af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 % af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 % af midlerne under søjle I til målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 % for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 % national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 %, som nu udgør 75 %.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 % af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 % af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 %, mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 %.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 % af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonussen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonussen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 % i forhold til i dag.

Formandskabets ændringsforslag

De væsentligste ændringsforslag fra det tidligere østrigske og det nuværende rumænske formandskab er følgende:

- Modellen for resultatmåling ændres til en såkaldt "trappemodel", hvor tærskelværdien for afvigelse mellem mål og observerede milepæle er 45 % i begyndelsen af perioden og derefter gradvist falder til 35 %.

- Det er uklart, om der er tale om årlige milepæle.
- Kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om de elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne.
- Det foreslås, at medlemsstaterne indenfor bedriftsrådgivning kan vælge at anvende eksisterende rådgivningssystemer, og at disse både kan være offentlige og private.
- Der foreslås nogle få lempelser af GLM-kravene, herunder lidt større fleksibilitet til national udmøntning og en generel undtagelse for små bedrifter i forhold til GLM-kravene.
- Der foreslås øget subsidieret på en række områder. Definitionen af "ægte landmand" gøres frivillig for medlemsstaterne, og medlemsstaterne får mere fleksibilitet i forhold til kravene til unge landmænd. Det foreslås, at det er frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil fratække lønomkostninger fra loftet fra direkte støtte pr. bedrift, og om medlemsstaterne vil gøre brug af omfordeling af direkte støtte fra store til små og mellemstore bedrifter. Medlemsstater, som anvender nationale risikostyringsinstrumenter, som opfylder deres behov, kan beslutte ikke at have risikostyringsinstrumenter i deres strategiske plan. Endelig foreslås det, at kravet om et webbaseret værktøj til gødningsplanlægning flyttes fra konditionalitet til bedriftsrådgivningssystemet.
- Det foreslås, at medlemsstaterne også får mulighed for at udjævne værdien af og afskaffe betalingsrettighederne i løbet af den kommende reformperiode.
- I det reviderede tekstforslag er bestemmelserne om en performancebonus og tildeling af performancebonusen slettet med forbehold for, at dette kan indgå i drøftelserne om den nye flerårige finansielle ramme.
- Det foreslås, at vejledende finansielle tildelinger ikke skal forhindre medlemsstater i at anvende midler til andre interventioner end dem, som midlerne oprindeligt er tildelt til, forudsat at det er i overensstemmelse med de gældende finansieringsregler i forordningen.
- Det foreslås, at enhedsomkostninger kan variere for alle interventioner, herunder også investeringsstøtteordninger.
- Det foreslås, at medlemsstaterne på ethvert tidspunkt kan ændre (og anvende) elementer i deres strategiske plan, der vedrører interventioner under landdistriktsudvikling, som ikke medfører ændringer i de fastsatte mål for resultatindikatorer og tilhørende delmål.
- På dyresundhedsområdet foreslår formandskabet, at GLM kravene om indberetning af dyresygdomsudbrud under konditionalitet ikke udvides til også at omfatte mund- og klovsyge og bluetongue, som Kommissionen havde foreslået.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets samlede udtalelse

Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har den 2. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse. Der foreligger endnu ikke et samlet dokument med udtalelsen, hvorfor nedenstående bygger på foreløbige udmeldinger om udvalgets udtalelse.

Udvalget lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022.

På capping foreslås et loft over den direkte støtte efter 100.000 €, hvor støtte til eco-schemes, unge landbrugere og 50 % af lønomkostningerne fratrækkes før capping. Landbrugsudvalget har med udtalelsen lagt op til, at mindst 60 % af de nationale konvolutter skal allokeres til basisindkomstsstøtten og den komplementære omfordelingsstøtte, der er fastsat til minimum 5 %. Mindst 20 % af den direkte

støtte (søjle I) skal øremærkes til eco-schemes, og maksimum 10 % under søjle I kan anvendes til koblet støtte, hertil ekstra 2 % til proteinafgrøder. Der skal anvendes mindst 2 % af de nationale konvolutter til unge landbrugere, der kan understøttes yderligere af landdistriktstiltag (søjle II).

Udvalget støtter obligatoriske eco-schemes, der skal udbydes af medlemsstaten men er frivillige for landbrugeren, og giver mulighed for at belønne landbrugere for tiltag, der er gavnlige for miljøet, lige som udvalget tilføjer dyrevelfærd som formål med eco-schemes. Man ønsker en blødere konditionalitet, der giver mere fleksibilitet til medlemsstaten til for eksempel at designe eco-schemes, der skal gå videre end reglerne i konditionaliteten. Til gengæld foreslås en liste over eco-schemes, som medlemsstaten skal udbyde, som for eksempel støtte til biodiversitet (ikke-produktive arealer) og tiltag på kulstofrige jorde, ligesom Kommissionen skal udvide denne liste med andre eco-schemes, som skal være valgfrie for medlemsstaterne. Listen med konkrete eco-schemes, som medlemsstaterne skal udbyde afspejler elementer i konditionaliteten, som ændres/fjernes af udvalget.

Udvalget ønsker også, at mindst 30 % af midlerne under landdistriktpolitikken (søjle II) øremærkes til klima- og miljøtiltag, men at støtte ydet til områder med naturlige begrænsninger (for eksempel bjerge og øer) delvist skal kunne medregnes som miljø- og klimatiltag. Der udover ønskes det, at minimum 30 % skal gå til investeringer og risikostyringsværktøjer. Udvalget ønsker, at der højst kan overføres op til 15 % af midlerne fra søjle I til søjle II, og at disse anvendes til klima- og miljøtiltag til landbrugere. Modsat Kommissionens forslag skal det kun være muligt at overføre 5 % fra søjle II til søjle I, der skal allokere til eco-schemes, idet visse medlemsstater dog skal kunne overføre yderligere 10 %. På tiltag under søjle II fastsætter udvalget maksimale støtteniveauer, hvilket ellers var fjernet i Kommissionens forslag.

Til definitionen af "ægte landbruger" ønsker Landbrugsudvalget, at man binder landbrugsaktivitet sammen med idéen om at opretholde familielandbrugsmodellen. Derudover støtter udvalget, at medlemsstaten skal have mulighed for at definere begrebet videre.

Der vil ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet, og det er derfor uvist om det nye Europa-Parlament vil arbejde videre på basis af Landbrugsudvalgets udtalelse af 2. april 2019.

Miljøudvalget og Budgetudvalgets udtalelser

Europa-Parlamentets udvalg for miljø, folkesundhed og fødevarer er udpeget som et tilknyttet udvalg. Miljøudvalget har i februar 2019 fremlagt en samlet udtalelse til landbrugsudvalget. Udtalelsen indeholder blandt andet forslag om at begrænse udformningen af eco-schemes til en liste over praksisser, som medlemsstaterne så kan vælge ud fra. Dette kan minde om den nuværende liste over tiltag under det grønne krav om miljøfokusområder. Endvidere er blandt andet foreslået, at 30 % af den direkte støtte øremærkes til eco-schemes. Det foreslås endvidere, at der ikke skal kunne overføres midler fra søjle II til I. I udtalelsen fra Budgetudvalget nævnes blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal forblive en fælles EU-politik, som skal finansieres på tilstrækkelig vis.

Udtalelserne fra Miljø- og Budgetudvalget er indgået i Landbrugsudvalgets videre arbejde forud for deres udtalelse af 2. april 2019.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der er behov for nærmere analyse af forslaget for at kunne vurdere konsekvenserne.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige budget, som blev præsenteret 2. maj 2018. Den kommende aftale om EU's flerårige budget, der indgås af Det Europæiske Råd, fastlægger den overordnede årlige fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik søjle I og II og fordelingen mellem medlemsstaterne, herunder delvist konvergens af direkte støtte mellem medlemsstaterne. Af forslagens bilag 7 fremgår det, at medlemsstater, hvis gennemsnitlige støtteniveau ligger under 90 % af EU-gennemsnittet, får lukket 50 % af differencen frem mod 2027. Alle medlemsstater bidrager ligeligt til finansieringen af denne omfordeling.

Ud af en samlet budgetkategori for bæredygtig udvikling på ca. 337 mia. € for perioden 2021-2027 (2018-priser) reserveres godt 254 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. € til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. € til fiskeri og ca. 5 mia. € til miljø og klima. I faste priser svarer det til en reduktion af budgetkategorien på ca. 21 % i forhold til perioden 2014-2020 inklusiv Storbritannien. Kommissionen har oplyst, at hvis der regnes i løbende priser, og Storbritanniens andel af budgettet i 2014-2020 fratrækkes, er der tale om en reduktion på ca. 5 %. For Danmark reduceres – på linje med de andre medlemsstater – den direkte støtte med 3,9 % fra 2020-2021 og fastholdes herefter i løbende priser. Budgetforslaget indebærer endvidere, at den danske konvolut til landdistriktsudvikling i løbende priser reduceres med 15,6 % i perioden 2021-2027 sammenlignet med perioden 2014-2020.

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag. Der tages forbehold for, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ændre sig. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil således i høj grad blive påvirket af udkommet af forhandlingerne om EU's samlede finansielle ramme, og beslutninger om øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne på op til 15 % af den årlige konvolut for søjle I.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 % af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255

mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker her- til, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. pr. ha. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 1 Den danske tildeling på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser ²	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1).

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 ha, hvilket svarer til omkring 4 % af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlsbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektors.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 ha svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater indenfor miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte eco-schemes) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet overfor den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

² I beregningen af faste 2018-priser er der antaget en inflation på 2 %

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 % i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-2027.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikens effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte ”eco-schemes”. Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for ”indkomststøtte”, da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse

mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 % af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande. Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering.

I forhold til *støtteloft* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloft. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterleves både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 % dog med mulighed for ekstra 2 % til proteinafgroder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på "vejledning og korrektion" i stede for den nuværende fokus på "kontrol og sanktion".

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmøntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod "reelle landmænd", så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at

sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette skal være obligatorisk, men at det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan. Endelig bør den nationale medfinansieringssats for miljø-, klima- og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 % til den generelle sats på 43 %.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af Landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til formandskabets ændringsforslag, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del af de strategiske planer, idet det er en af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg primo april 2019 har vedtaget et ændringsforslag, der betyder, at der skal ske en fuld intern udjævning af betalingsrettighedernes værdi over en syvårig periode. Landbrug & Fødevarer advarer kraftigt mod ændringsforslaget. Det skyldes først og fremmest på grund af de mulige store negative økonomiske konsekvenser for en række bedrifter, der på nuværende tidspunkt har betalingsrettigheder med en højere værdi. Det gælder blandt andet en lang række mælke- og slagtekalveproducenter, der risikerer at få deres økonomiske situation forringet til et niveau, hvor en fortsat overlevelse kan være på spil. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til at arbejde for, at Kommissionens forslag på dette område fastholdes.

I forhold til Kommissionens forslag til de såkaldte eco schemes vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det skal sikres, at der er sammenhæng mellem de landmænd, der finansierer et eco scheme gennem en reduktion i indkomststøtten, og de landmænd, der kan udnytte de forskellige ord-

ninger under et eco scheme. Det betyder med andre ord, at eco schemes skal bestå af forskellige ordninger, der er mulige og relevante at søge for de samme landmænd, der har finansieret dem. Eco schemes må ikke blive en kilde til omfordelinger mellem landmænd.

Endelig bemærker Landbrug & Fødevarer, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i god tid opnås overblik over ordninger, budget og konsekvenser for støttemodtagerne i eventuelle overgangsår.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at der sker et skifte i EU's landbrugspolitik, hvor passiv støtte gradvis erstattes med betaling for fælles goder som for eksempel betaling til naturelementer, naturpleje og naturtiltag i landbrugsdriften, afgræsning, forbud mod pesticider, lavere N-forbrug end tilladt via reglerne, kulstofopbyggende dyrkningspraksis, stier i landbrugslandet etc. Økologisk Landsforening mener med det udgangspunkt, at det er forkert at lade de direkte betalinger udgøre hovedparten i søjle I, som der lægges til i EU-Kommissionens forslag. Dog fremgår det ikke, hvad der forstås med "hovedparten", er det meget over halvdelen, eller er det godt og vel halvdelen?

Økologisk Landsforening mener, at basisindkomststøtten i den foranstående CAP-periode kan ligge på 50 % af betalinger fra søjle I, således at de resterende 50 % er afsat til grønne top ups. Basisindkomststøtten kan gradvis nedsættes i efterfølgende CAP-perioder. Ovenstående giver de bedste forudsætninger for at sikre både landbrugets og miljøets interesse, hvor miljø både dækker over naturkvantitet, kvalitet, vandmiljø og klima. Uden dette skifte vil der fortsat være pres på naturen i landbrugslandskabet, og konflikten mellem landbrug og natur vil være opretholdt.

Modellen vil også gøre det muligt at give konventionelle og økologiske landmænd lige vilkår, idet det dermed er muligt at undlade at afsætte særlige midler til økologiske arealstøtteordninger. Det vil sige, at økologi ikke skal have en særbevilling.

I forlængelse af dette, så mener Økologisk Landsforening, at det er forkert at opretholde økologiske arealstøtteordninger og miljøtiltag i søjle II. Hvis det bliver, som der er redegjort for i notatet, så vil den nye reform af den fælles landbrugspolitik ikke være den modernisering af EU's landbrugspolitik, som der er behov for, og som der kunne blive tale om, hvis midlerne i søjle I i højere grad disponeres til grønne top ups, mens søjle II afsættes til udvikling og demonstrationsaktiviteter, uddannelse, information og markedsfremme mm. Økologisk Landsforening noterer, at det foreslås, at der kan overføres 15 % til miljø- og klimamål udover overførsel til andre søjle II formål, men Danmark bør overordnet arbejde for, at miljøordningerne fremadrettet betales som grønne top ups fra søjle I. Det er midlerne i søjle I, der sikrer lige muligheder for alle landmænd på tværs af EU, og en national beslutning om at flytte midler fra landbruget (søjle I) til miljøet (pt. søjle II) fastholder skellet mellem landbrug og miljø.

Økologisk Landsforening vil i øvrigt gerne foreslå, at dyrevelfærd via ekstensivering af dyreholdet i form af mere plads og krav om adgang til udearealer fremmes via top up-modellen. EU's landbrugspolitik bør ikke fremme intensiveret husdyrproduktion, hvor landbrugsdyr lukkes inde i staldene. Økologisk Landsforening er bekymret for, at det kan blive en afledt effekt af EU-midler til klimateknologi.

Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at der er en målsætning om, at 40 % af landbrugsbudgettet bidrager til klimamålsætninger. Det er positivt, men det bør styrkes ved det forslag foreningen har om, at mindst 50 % af søjle I udbetalingerne gives til grønne top-ups. Kommissionens forslag indeholder et forslag om vægtning, som Økologisk Landsforening finder angribelig, idet vægtningen betyder, at betaling til udvalgte interventioner tæller som klimabetalinger uanset deres faktiske anvendelse.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 % af midlerne under søjle I skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevarerforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

Økologisk Landsforening vil gerne fraråde, at der gives mulighed for at etablere investeringsstøtteordninger til materielle investeringer. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen. Det er derimod godt og vigtigt, at der er mulighed for investering i vådområdeområdeprojekter. Det vil også være væsentligt, at der kan gives tilskud til samarbejdsprojekter, information og vidensoverførsel. Tilskud til samarbejdsprojekter kan være en væsentlig måde at få store sammenhængende naturarealer. Det er vigtigere end at prioritere nationale midler til jordfordeling, idet sammenhængende natur ikke behøves forudsætte, at arealerne ligger under samme ejer.

Økologisk Landsforening har suppleret ovenstående med følgende oversigt over nogle af de vigtigste punkter for foreningen.

Det er meget vigtigt for Økologisk Landsforening, at medlemslandene forpligtes på at afsætte en vis andel af søjle I på Eco-schemes. Helt konkret foreslår Økologisk Landsforening mindst 50 %. Det er vanskeligt at forestille sig, at der er lande, der vil give Eco-schemes høj prioritet, hvis der er andre medlemslande, der prioriterer at fortsætte med passiv produktionsstøtte i videst muligt omfang. Økologisk Landsforening forudser derfor, at reformen kun får begrænset effekt, hvis der ikke træffes beslutning om en minimumsbudgetramme i søjle I til Eco-schemes. Undlader man at fastsætte en minimumsbudgetramme, så kan det føre til konkurrenceforvridning mellem landene, da landmændene fra lande, hvor søjle I midler er prioriteret til Eco-schemes konkurrerer mod landmænd, der har modtaget støtte til at producere fødevarer.

Økologisk Landsforening fraråder, at man både har grønne støtteordninger i søjle I og i søjle II. Det skaber bureaukrati og kompleksitet og er derved en unødigt barriere for at få mere grønt for EU's landbrugspenge ifølge Økologisk Landsforening. Kompleksiteten og barrieren opstår, når der skal tilvejebringes sikkerhed for, at der er tydeligt forskel mellem grønne tiltag i søjle I og II. Det er allerede et problem i den eksisterende politik med grønning ifølge Økologisk Landsforening, og det problem vil fortsætte i den næste budgetperiode, hvis de grønne tiltag ikke samles i søjle I. Søjle II bør af hensyn til forenkling forbeholdes finansiering af faglig udvikling, uddannelse og information, herunder markedsfremme.

Økologisk Landsforening finder det af meget stor betydning, at handlinger under Eco-schemes kan belønnes med en incitamentsbetaling og ikke kun kompensere udgifter. Leverancer på natur og miljø, lavere klimaaftryk fra landbruget og beskyttelse af drikkevandet og særlige hensyn i husdyrproduktionen forudsætter, at landmanden får en betaling for disse tiltag, hvis de skal være et reelt alternativt valg til yderligere produktion af fødevarer, der har en egen markedsværdi. Det er derfor af meget stor betydning, at det også er den måde, artikel 28 (6) litra a) skal læses: "6. Støtten til økoordinationerne ydes i form af en årlig betaling pr. støtteberettiget hektar og ydes enten: (a) som betalinger ud over grundlæggende indkomststøtte som omhandlet i underafdeling 2 i denne afdeling ..."

Økologisk Landsforening er helt uforstående overfor, at det kun er tilladt at give incitamentsbetaling til grønne tiltag finansieret med midler fra søjle I. Det bør ændres, såfremt den endelige landbrugspolitik kommer til at indeholde grønne tiltag i begge søjler. Grønne tiltag i søjle II må lige nu forudses at

være mere vidtgående og have endnu større samfundsværdi, eftersom de er flerårige. Samtidigt er netop behovet for også at sikre en egentlig incitamentsbetaling for søjle II tiltag én meget vigtig årsag til, at alle grønne tiltag skal samles i søjle I ifølge Økologisk Landsforening. Der er behov for konkret betaling, hvis de skal være et reelt alternativ til yderligere intensivering.

Angående indretningen af Eco-schemes, så er det Økologisk Landsforenings indstilling, at:

- i. Eco-schemes skal anvendes til at betale for tiltag, der går videre end generel regulering, idet man ikke ifølge Økologisk Landsforening betaler borgere og virksomheder for at overholde lovgivning, men i stedet betaler for, at de går videre end at overholde lovgivningen.
- ii. Der skal ifølge Økologisk Landsforening ikke være en selvstændig foranstaltning til økologi. Økologi kan være i lige konkurrence med konventionelle landbrugere, men hvis der mangler midler, så skal de ansøgere, der søger på mange foranstaltninger have højere prioritet end dem, der søger på få foranstaltninger.
- iii. Økologer kan evt. have højere prioritet, fordi de allerede er inde i et kontrolsystem, som kan håndtere kontrollen af foranstaltningerne.
- iv. Foranstaltninger i Eco-schemes forventes mindst at indeholde betaling for div. kulstofbindende praksis i jorden som efterafgrøder, vedvarende græs og afgræsningsmarker, træer, buske, stopning af dræn, jord ud af omdrift, agroforestry; forbud mod plantebeskyttelsesmidler ud over de, der er tilladte i økologi; afgræsning af naturarealer; etablering af naturelementer særligt, hvis de ikke må nedlægges igen; ekstensive husdyrbrugssystemer.

Økologisk Landsforening lægger meget vægt på, at Danmark arbejder målrettet for at få en accept af den såkaldte "bruttoarealmodel" som beskrevet af Miljø- og Fødevareministeriet. Det vil skabe en vigtig forenkling og fjerne presset på, at naturelementer i landbrugslandskabet, da disses eksistens ikke vil føre til en støttenedsættelse.

Det foruroliger Økologisk Landsforening, at beskyttelse af vådområder og tørvejorde er omfattet af konditionalitet. Der er et stort antal kulstofrige jorde i drift i dag, og det vil være et stort indgreb for landbruget, hvis landmændene ikke kan få betaling for at ophøre med at have dem under plov og stoppe dræne. Det er derfor vigtigt, at disse jorde kan indgå i eco-scheme aftaler og søjle II aftaler, hvis miljø- og klimaaftaler forsat finansieres fra begge søjler.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at der er et stort behov for at tilvejebringe muligheder for at have træer på landbrugsjorden. Det udnyttes i såkaldte skovlandbrugssystemer. Under den nuværende politik periode, kan der plantes træer under lavskovsordningen. Men lavskovsordningen har indbyggede kriterier som i visse sammenhænge gør den mindre attraktiv. Trætallet skal kunne sættes ned, beplantningen skal kunne indrettes, så den fungerer hensigtsmæssigt sammen med husdyrhold, det skal være muligt at plante træer, der indgår som foder.

Økologisk Landsforening mener også, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

For så vidt angår manglende resultatopfyldelse og performance bonus, så er det vigtig for Økologisk Landsforening, at den enkelte landmand ikke risikerer et tilbagebetalingskrav eller forsinket udbetaling som følge af, at landet ikke har opfyldt sine egne resultatmål. En performanceudbetaling bør også komme landmændene til gode. Pengene i den europæiske landbrugspolitik bør prioriteres til at betale for ønsket adfærd i landbruget fremfor til administrative systemer i ministeriet.

Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid, denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget. Økologisk Landsforening mener i forlængelse af dette ikke, at der er overensstemmelse mellem det første mål af de 9 målsætninger, der er listet, der skal være opfyldt i de nationale strategiske planer for landbrugs-politikken: ” Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden ” og EU's borgernes holdning til landbrugspolitikken.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som kommissionen publicerede i juli 2017 om ”modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik”. Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig og nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet ifølge Økologisk Landsforening. I forlængelse af dette, så skal det også sikres at en overførsel af midler fra søjle II til søjle I kun kan tilføres budgettet for eco-schemes. Midlerne skal ikke kunne tilføres basisstøtten.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performeramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at eco-schemes giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem eco-schemes og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som det ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle II end i søjle I. Dermed følger udspillet til budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 % til 30 % af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejerne fremfor dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspoli-

tik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle I bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for capping vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt, at et støtteregime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug.

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendigt for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvridning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle II.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU-støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 % af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Sagen har været drøftet på et møde § 2-udvalget (landbrug) den 26. september 2018, hvor følgende blev bemærket:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet indenfor rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteloft ("capping") og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugere betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Medlemsstaterne er generelt positive overfor formandskabets reviderede tekstforslag og mener, at det udgør et godt grundlag for de videre drøftelser. Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til GLM-krav, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Hvis der eventuelt skal ske en omfordeling, skal den i givet fald finansieres af alle medlemsstater, som Kommissionen har foreslået. Derudover er det væsentligt, at en eventuel omfordeling ikke alene omfatter støtte i søjle I, men sker ud fra en samlet betragtning af medlemsstaternes støtteniveau i begge søjler.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en resultatbaseret tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen finder ikke Kommissionens forslag tilstrækkelig ambitiøst i den sammenhæng og arbejder for en reel fleksibilitet for medlemsstaterne til at skabe synergi og tilpasse og målrette landbrugspolitikken til lokale forhold.

Regeringen arbejder for, at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og ens rammevilkår for små, mellemstore og store bedrifter. Regeringen arbejder derfor for, at støtteløfter ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima. Regeringen arbejder for en målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder fælles krav for alle landmænd og mulighed for at anvende landbrugsbudgettet til væsentlige frivillige og obligatoriske indsatser på natur-, miljø- og klimaområdet. Til gengæld for en fælles, mere præcis og enkel støttebaseline, som giver bedre mulighed for at give incitament og kompensere målrettede indsatser, er regeringen åben over for en øremærkning af en del af den direkte støtte til miljø- og klimaordninger i tillæg til den øremærkning, der allerede er til det grønne område under søjle II.

Endelig arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og en mere omkostningseffektiv kontrol. Regeringen arbejder i forlængelse heraf for enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima, og i den forbindelse arbejder regeringen for, at reglerne for støtteberettigede arealer forenkles i form af bruttoarealmodellen, så landbrugerne gives incitament til at bevare våde områder og/eller grønne biotoper på deres marker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december 2017 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 KOM (2018) 393

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler indenfor landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske

struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel mellem de anmeldte udgifter og det rapporterede output for en ordning (> 50 %). Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer senest 15. oktober. Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver foranstaltning og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 %) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten indenfor det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter). En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en

diskrepans på mere end 50 % kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstrukturer, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

Én revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere overfor støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal indenfor rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Princippet fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af kontrolsystemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 % af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 % af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabets ændringsforslag genindfører blandt andet bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Formandskabet foreslår også i deres ændringsforslag, at der etableres en overgangsperiode for medlemsstater, før arealmonitoreringssystemet skal anvendes i den kommende reformperiode. Endvidere foreslås det, at deadline for indsendelse af de årlige kvalitetsrapporter rykkes fra 15. februar til 1. marts. Formandskabet foreslår, at grænsen for hvilke landmænd omfattes af finansiel disciplin genindføres og bliver 2.000 €/år. Afsluttende foreslås det, at små bedrifter under en vis hektargrænse undtages sanktioner for ikke-overholdelse af SMR-kravene (de lovgivningsbestemte forvaltningskrav).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets udtalelse

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 8. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning. Der foreligger endnu ikke et samlet dokument med udtalelsen, hvorfor nedenstående bygger på foreløbige udmeldinger om udvalgets udtalelse.

Generelt støtter udvalget den performancebaserede tilgang. Udtalelsen indeholder desuden forslag om, at krisereserven skal finansieres uden for landbrugsbudgettet. Der skal i første omgang afsættes 400 mio. € til krisereserven, og ubrugte midler fra foregående år skal overføres til reserven, indtil der nås en maximal beholdning på 1,5 mia. €. Derudover understreges det, at den finansielle disciplin kun skal anvendes som en sidste mulighed, og at der fortsat bør være en minimumsgrænse på 2.000 € per landbruger, således at en eventuel anvendelse af finansiell disciplin kun omfatter landmænd, som modtager mere end 2.000 € pr. år.

Med hensyn til konditionalitet foreslås, at såfremt støttemodtagerne ikke overholder reglerne for konditionalitet, bør støtten reduceres med 10 %. Hvis der har været tale om en bevidst handling bør det koste 15 %. Udtalelsen lægger også op til at støtte skiftet til en resultatbaseret tilgang, baseret på nationale strategiske planer, samt at afrapportering heraf til Kommissionen skal ske hvert andet år, og ikke på årlig basis som Kommissionen har foreslået.

Der vil ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet, og det er derfor uvist om det nye Europa-Parlament vil arbejde videre på basis af Landbrugsudvalgets udtalelse af 8. april 2019.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiell disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse

af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af hørings svaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte "konditionalitet" ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 %, og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 %.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Udfordringen med den geospaciale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker afslutningsvis, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reetableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Økologisk Landsforening fremhæver betydningen af, at Danmark arbejder for at få det danske forslag om en bruttoarealmodel igennem. Ifølge Økologisk Landsforening vil det skabe stor forenkling for både forvaltningen af arealstøtteordningerne og for landmændene. Det vil være til gavn for natur og biodiversitet i landbrugslandskabet, idet en bruttoarealmodel giver mindre incitamentet til at fjerne småbiotoper fra landbrugsfladen. Det er ifølge Økologisk Landsforening positivt, at den nuværende model med grønningsskrav ophører og erstattes af eco-schemes. Det antages, at bruttoarealmodellen vil spille en rolle for hvordan der kan køre en enkel kontrol af eco-schemes tiltag. Det vil ifølge Økologisk Landsforening være væsentligt for forenklingen, at alle grønne areal tiltag samles i søjle I. Økologisk Landsforening mener, at der også skal være mulighed for at understøtte en ekstensiv husdyrproduktion. Denne må i de fleste tilfælde ifølge Økologisk Landsforening forventes at være knyttet sammen med anvendelse af udearealer. Af den årsag så bør den også lægges i søjle I, hvor forenkling blandt andet sikres via introduktion af bruttoarealmodellen.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at det er af meget stor betydning, at der kan opnås arealstøtte til arealer, uanset om de er bevokset med træer og buske, idet denne vegetation både medvirker til at skabe en C-binding på arealerne og i veddet, og vegetationen gør arealerne mere egnede til husdyr. Det er forkert at udelukke arealer fra støtte som følge af, at de er bevokset med træer, da adgang til egnede afgrænsningsmarker og hønsegårde er en integreret del af husdyrproduktionen. Ligeledes er det ifølge Økologisk Landsforening væsentligt for udviklingen af et klimapositivt landbrug, at det kan indrettes med skovlandbrug, uden at det udløser stort bureaukrati. Der er behov for at ændre syn på, hvad der opfattes som landbrugsmæssig drift, idet træer skal ses som en integreret del af landbrugssystemet. Det kan være i form af skovlandbrugssystemer eller træer, der anvendes til foder. Introduktionen af bruttoarealmodellen vil imødekomme behovet, alternativt er der behov for at definere arealkoder til skovlandbrug. Økologisk Landsforening peger også på, at det skal være tilladt at plante skov for egne midler. Efter gældende EU-regler og i forslaget er det kun areal, hvor der er plantet skov med statsstøtte, der opretholder adgangen til landbrugstilskud. Tilplantning med skov er et vigtigt klimatiltag. Økologisk Landsforening mener ikke EU's landbrugspolitik bør stå i vejen for dette. For så vidt angår konditionalitet, så har Økologisk Landsforening vanskeligt ved at se, at der er stor forskel til de nuværende krydsoverensstemmelseskrav.

Økologisk Landsforening er forbeholden overfor at reservere midler til krisesituationer. Det vil optage en stor del af budgettet og bidrager ikke til den rette risikostyring i landbruget. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust overfor klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige overfor tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne efterspørger generelt mere information om sammenhængen mellem den strategiske plan, tilpasninger af planen, revision og risiko for suspensioner og underkendelser, samt hvorledes sanktioner fremover skal fastlægges af medlemsstaterne. Den øgede mulighed for satellitbaseret kontrol frem for fysisk kontrol hilses generelt velkommen. I forhold til den nye landbrugsreserve støttes den af en række lande. Flere lande bifalder muligheden for at overføre reserven til næste år velkom-

ment som forenkling, og nogle medlemsstater er positive overfor, at bundgrænsen ved anvendelse af finansiell disciplin fjernes, mens andre lande – ofte med mange mindre landbrug – ønsker bundgrænsen uændret. Endelig mener en række medlemsstater, at ikke-brugte midler i 2020 skal føres tilbage til de landmænd, der året før bidrog til, at reserven blev dannet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder for en forudsigelighed i administrationen af den resultatbaserede tilgang, hvor kriterier for godkendelse af planer og resultater er klare og tager højde for blandt andet naturlige udsving i landbrugsdriften.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Regeringen støtter, at ubrugte midler i landbrugsreserven fremover overføres til det efterfølgende år, da det giver en betydelig forenkling. Regeringen arbejder for, at landbrugsreserven finansieres af alle landmænd, der kan modtage midler fra landbrugsreserven. Regeringen ønsker endvidere et loft for reservens størrelse.

Endvidere arbejder regeringen for en forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer og en mere omkostningseffektiv kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-2027, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutter (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsretigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitis vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere vil Kommissionen foreslås bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin. Endvidere har det tidligere østrigske og nuværende rumænske formandskab har efter opfordringer fra en række delegationer foreslået en obligatorisk mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter udenfor Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Det østrigske og efterfølgende det rumænske formandskab har udarbejdet reviderede udgaver af forslaget til brug for den videre forhandling. På vinområdet genindfører formandskabet blandt andet forbuddet mod anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet, og det foreslås, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, hvor næringsindhold kun angives som energiindhold og oplysninger om ingrediensliste kan gives ved link til elektroniske medier.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 1. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning. Der foreligger endnu ikke et samlet dokument med udtalelsen, hvorfor nedenstående bygger på foreløbige udmeldinger om udvalgets udtalelse.

I ændringsforslaget foreslås udvidede muligheder for offentlig intervention, som skal omfatte flere sektorer herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Det foreslås, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød samt for mælk og mejeriprodukter, samt at dyrevelfærd også kan indgå som et krav omfattet af handelsnormerne. Derudover ønskes det, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke. Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, der kan være en henvisning til en hjemmeside eller lignende, hvor ingredienslisten fremgår.

Endvidere er Udvalget imod at tillade anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået tilladt.

Endvidere ønsker man at styrke landmændenes position i fødevarekæden blandt andet via styrket samarbejde inden for sektorerne. Endelig foreslås det, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Ligeledes ønskes det, at Kommissionen for perioden 2021-2027 udarbejder en aktionsplan for håndtering af kriser. Endelig foreslår Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, at plantebaserede produkter ikke må bære betegnelser som ”pølse”, ”bøf”, ”burger” m.fl. Udvalget ønsker en klarere definition af, hvad der er henholdsvis kød- eller plantebaserede produkter.

Der vil ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet, og det er derfor uvist om det nye Europa-Parlament vil arbejde videre på basis af Landbrugsudvalgets udtalelse af 1. april 2019.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Statsfinansielle konsekvenser

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter er reduceret fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 % til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 % til skolefrugt og 40 % til skolemælk. For Danmark indebærer det, at den budgetmæssige tildeling vil falde fra 4,7 mio. € til 4,3 mio. € ud fra tal fra 2017/2018.

Med forslaget nedsættes støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt støtten til de Ægæiske Øer på lige fod med øvrige dele af budgettet med 3,9 % ved sammenligning af 2020 og 2021.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslaget's øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportrestitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af land brugseksportstøtte, og Landbrug og Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagering. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettets fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettets ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Landbrug & Fødevarer støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om at give mulighed for opkøb til intervention for grise- og fjerkrækød set i lyset af Brexit og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af et hårdt Brexit eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød. Som det gælder for opkøb af mejeriprodukter, bør Kommissionen have beføjelser til stramt at styre interventionsmekanismen, således der ikke skabes mulighed for spekulation til produktionsopkøb.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke støtter udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til, at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stighed selv bør være markedet, der regulerer. Således er Landbrug & Fødevarer meget uenige med Europa-Parlamentets landbrugsudvalg på dette punkt.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at ”kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme”, idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 % af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om ”modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik”. Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive, men nogle medlemsstater er afvisende overfor, at budgettet for skoleordningerne nedsættes med den britiske andel, idet de ønsker den del, som Storbritannien ikke udnytter for indeværende, bliver fordelt mellem de øvrige medlemsstater. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Andre medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prismiveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste, men at oplysningerne i ingredienslisten kan gives off-label for eksempel ved link til en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige.

Der synes fortsat at være et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens der formodentlig vil være accept af, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. I den sammenhæng støtter regeringen fuldt ud en afskaffelse af eksportstøtte, og ser gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbrugere, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er positiv overfor forslaget i relation til vinsektoren og arbejder således for, at reglerne på vinområdet liberaliseres, så det i højere grad er op til producenterne at træffe beslutning om, hvilke sorter de ønsker at anvende.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser, men finder, at reglerne om transit bør svare til reglerne i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

4. **Kommissionens meddelelse ”En ren planet for alle” – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi**

KOM(2018)773

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Europa-Kommissionen har den 28. november 2018 offentliggjort en meddelelse om et udspil til en europæisk strategisk langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi. Kommissionens udspil har til hensigt at sætte en retning og skabe en vision for, hvordan EU på lang sigt skal gennemføre en grøn omstilling på linje med Parisaftalen. Udspillet skal samtidig fungere som et analytisk grundlag for fremtidige politiske drøftelser ved at fremvise forskellige scenarier for EU frem mod 2050. Kommissionen lægger op til, at udspillet skal danne rammen for den langsigtede lavemissionsstrategi, som EU skal levere til FN's rammekonvention om klimaforandringer, UNFCCC, i henhold til Parisaftalen senest i 2020. Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen. Klimaforskningen viser, at verden skal nå en balance mellem udledninger og optag af drivhusgasser i midten af århundredet, hvis man fortsat skal have en mulighed for at nå Parisaftalens langsigtede temperaturmål. Derfor vil regeringen arbejde for, at Danmark og EU når netto-nuludledning senest i 2050. Regeringen finder, at det er vigtigt, at EU er med til at lede vejen og viser, at udviklingen mod et klimaneutralt samfund går hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi, der understøtter vækst og beskæftigelse. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede den 22. marts 2018 Europa-Kommissionen til senest i første kvartal 2019 under hensyntagen til de nationale planer at fremlægge et forslag til en strategi for langsigtet reduktion af drivhusgasemissioner i EU i overensstemmelse med Parisaftalen.

Kommissionen har den 28. november 2018 offentliggjort en meddelelse om et udspil til en europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionens meddelelse sætter retning og skaber en vision for, hvordan EU på lang sigt skal gennemføre en grøn omstilling på linje med Parisaftalen og nå netto-nuludledning i 2050. Meddelelsen er ledsaget af en dybdegående analyse. Meddelelsen har til hensigt at sætte rammen for den langsigtede lavemissionsstrategi, som EU skal levere til FN's rammekonvention om klimaforandring, UNFCCC, i henhold til Parisaftalen senest i 2020.

Udspillet vision er, at EU skal nå netto-nuludledning af drivhusgasser i 2050 (være klimaneutral). Det vil sige, at EU ikke skal udlede flere drivhusgasser, end der optages i 2050. Det fremhæves i udspillet, at EU står overfor en stor opgave, som dog samtidig rummer store muligheder for en retfærdig og om-

kostningseffektiv omstilling til gavn for EU's borgere, virksomheder og økonomi som helhed. Udspillet indeholder syv strategiske byggesten for EU's vej til en klimaneutral økonomi:

1. Maksimering af fordelene ved energieffektivitet, herunder energineutrale bygninger
2. Maksimering af anvendelsen af vedvarende energi og af elektricitet til fuldt ud at dekarbonisere Europas energiforsyning
3. Udnyttelse af ren, sikker og forbundet mobilitet
4. En konkurrencedygtig EU-industri og den cirkulære økonomi som vigtig katalysator for reduktion af drivhusgasemissionerne
5. Udvikling af en passende intelligent netværksinfrastruktur og sammenkoblinger
6. Fuld udnyttelse af bioøkonomiens fordele og etablering af vigtige kulstofdræn
7. Håndtering af de resterende CO₂-emissioner med CO₂-opsamling og -lagring.

”En ren planet for alle” rummer samtidig et analytisk grundlag for fremtidige politiske drøftelser, der hviler på otte scenarier frem mod 2050. De otte scenarier tager alle udgangspunkt i, at EU's allerede vedtagne politikker og mål frem mod 2030 indfries, hvilket omfatter en revision af EU's emissions-handelssystem, nationale mål for reduktion af drivhusgasemissioner, lovgivning til bevaring af EU's land- og skovbiomasse, de aftalte 2030-mål om energieffektivitet og vedvarende energi såvel som den foreslåede lovgivning om forbedring af CO₂-effektiviteten for biler og lastvogne. Med disse politikker og mål forventes reduktioner af drivhusgasemissionerne på omkring 45 pct. inden 2030 og omkring 60 pct. inden 2050.

Der tages i scenarierne frem mod 2050 udgangspunkt i eksisterende og i nogle tilfælde nye løsninger og teknologier, der skal anvendes i større skala og optimeres. Scenarierne har derudover hver sin vægtning af de syv strategiske byggesten og forskellige investeringsbehov.

- I de første fem scenarier reduceres drivhusgasudledningerne med ca. 80 pct. i 2050 i forhold til 1990-niveauet med sigte på at holde temperaturstigningerne under 2 grader i henhold til Parisaftalen.
- Det sjette scenarie reducerer drivhusgasudledningerne med 90 pct. i 2050.
- De sidste to scenarier sigter på at holde temperaturstigningerne under 1,5 grader med målsætning om netto-nuludledning i 2050. Disse to baseres ligeledes på kendte og i nogle tilfælde nye teknologier samt videreudvikling af teknologiske løsninger, der kræver opskalering samt fokus på forskning og udvikling.

Af meddelelsen fremgår det, at alle scenarierne har det til fælles, at de kræver ambitiøse politiske tiltag og konkrete løsninger, markante offentlige og private investeringer og et massivt fokus på forskning og udvikling af lav- og nulemissionsløsninger. Kommissionen vurderer dog samtidig, at det vil kunne medføre økonomisk vækst i EU, forbedre konkurrenceevnen for europæiske virksomheder og dermed bidrage til jobs og en retfærdig omstilling for EU's borgere.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 forventes formandskabet at lægge op til drøftelse af meddelelsen i relation til landbrug.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, administrative, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), EU Miljøspecialudvalget samt specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget i alt 10 høringssvar.

Dansk Energi støtter regeringens ambition om et klimaneutralt EU i 2050 og finder det positivt, at Kommissionen fremhæver elektrificering som den primære driver i energisystemet. Der er dog plads til forbedring i forhold til konkrete løsninger herfor, hvorfor Dansk Energi foreslår en elektrificeringsstrategi fra Kommissionen. Dansk Energi finder det bemærkelsesværdigt, at der i de otte scenarier ikke er en nævneværdig forskel på reduktion af drivhusgasser i 2020-2030, hvilket vurderes at skyldes konservative antagelser og datagrundlag i sammenligning med faktisk udmeldte markedspriser og data i Energistyrelsens teknologikatalog. De seneste udbud af vind og sol har vist et stort potentiale for yderligere reduktioner før 2030, hvis der strammes op i EU's kvotehandelsystem. Dansk Energi opfordrer regeringen til at bakke op om blandt andet Sverige og Holland, som ønsker at øge EU's CO₂-reduktionsmål i 2030 til 55 pct. Dansk Energi opfordrer desuden regeringen til at tage aktiv del i drøftelserne om etableringen af et CO₂-prismulv på tværs af et stort antal europæiske lande, og bringe det i spil i forbindelse med de kommende drøftelser om, hvordan 2050 strategien kan implementeres, så der kan skabes tillid til, at markedet vil levere en CO₂-pris, der på sigt gør vedvarende energi til en bedre investering end fossil energi. Dansk Energi bakker desuden op om regeringens fokus på en forbedring af Kommissionens praksis omkring modellering af energisystemet – med særlig fokus på en mere dynamisk proces, der i højere grad fanger den seneste udvikling på fx priser og performance af VE-anlæg. Dansk Energi støtter ligeledes Kommissionens fokus på at øge energieffektiviteten på tværs af Europa og finder, at gevinsten af energieffektiviseringer kan øges yderligere, hvis der i højere grad foretages en vurdering af, hvor og hvilke energibesparelser har den største klimaeffekt.

Dansk Industri (DI) er meget tilfreds med EU-Kommissionens udspil og den omfattende modelanalyse. DI har sammen med DI's nordiske søsterorganisationer fremlagt et fælles positionspapir med anbefaling om, at EU forfølger et langsigtet mål om klimaneutralitet i 2050 med tiltag, der understøtter udvikling af en omkostningseffektiv og markedsbaseret grøn økonomi. DI noterer med tilfredshed, at vedvarende energi og energieffektivisering i alle scenarier vil få en markant større rolle i EU's energisystem. Et markedsbaseret europæisk grundlag for klimaindsatsen med velfungerende el- og gasmarkeder vil bidrage til at gøre teknologierne endnu mere konkurrencedygtige og bidrage til at gøre den danske indsats endnu mere omkostningseffektiv. DI opfordrer regeringen til at arbejde aktivt for at sikre bedst muligt samarbejde på tværs af medlemslandene mellem de mange aktører, der implementerer de politiske målsætninger. DI mener dertil også, at der fokuseres endnu mere på energieffektivisering og at få integreret bygningsmassen.

Landbrug & Fødevarer (L&F) er positive over for, at EU-Kommissionen lægger op til, at man på EU-niveau ønsker at være klimaneutral i 2050. L&F mener, Danmark ikke kan gå enegang i den grønne omstilling, da der er brug for massive investeringer og internationale løsninger for at opnå klimaneutralitet i 2050. L&F foreslår, at der designes en separat landsektorsøjle for hele EU for at understøtte en klimaeffektiv landbrugssektor i EU, hvor EU's landbrugssektor får et fælles reduktionsmål, frem for

den nuværende arkitektur med forskellige nationale og konkurrenceforvridende reduktionsmål. En sådan arkitektur vil bidrage til at sprede viden og klimaeffektiv teknologi på tværs af EU-lande og facilitere større investeringer i udvikling af viden, praksisser og teknologi, som skal være med til at opnå et klimaneutralt samfund. L&F mener, at den kommende reform af EU's fælles landbrugspolitik (CAP) kan være et vigtigt middel til at opnå drivhusgasreduktioner i landbruget. Det gælder specielt ved brug af de såkaldte 'eco-schemes', som kunne være i form af et certificeret program for klimaeffektiv landbrugsproduktion, der kunne give den enkelte landmand en incitamentsbetaling.

Landbrug & Fødevarer supplerer med at bemærke, at verdens befolkningstal stiger til 10 milliarder i 2050, hvilket fører til en stigning i efterspørgslen af fødevarer, herunder både animalske såvel som vegetabiliske produkter. Landbrugssektoren skal derfor i fremtiden blive i stand til at producere fødevarer endnu mere klimavenligt. Derfor hilser Landbrug & Fødevarer EU-Kommissionens store fokus på forskning i klimatiltag på tværs af sektorer velkommen. Der er behov for markante investeringer, hvis EU skal være klima-neutral i 2050. Landbrug & Fødevarer er endvidere glade for EU-Kommissionens anerkendelse af landbrugets bidrag til vedvarende energi. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at landbruget får godskrevet klimaeffekten af dets produktion og anvendelse af vedvarende energi.

Dansk Byggeri er positiv over udspillet. Dansk Byggeri finder det særligt positivt, at energieffektivitet i alle strategiens scenarier spiller en nøglerolle. Derfor opfordrer Dansk Byggeri regeringen til at indtage en nøglerolle, når klimastrategiens vision skal realiseres, så visionen kan blive til konkret handling via regulering i de enkelte lande. Dansk Byggeri opfordrer til, at den danske regering arbejder for, at der i EU fastsættes bindende mål for energieffektivisering mod 2050.

Dansk Skovforening er overordnet set tilfreds med udspillet grundet den tydelige indtænkning af skove og træprodukter, mens der savnes en inkludering og ligestilling af forgasningsgas med biogas i udspillets beskrivende afsnit af de syv primære strategiske byggesten på vejen til en kulstofneutral økonomi. Dansk Skovforening mener, at træs forgasningsgas på lige fod med biogas kan være et kortsigtet alternativ til langdistancetransport og på den lidt længere bane indgå i et effektivt samspil med et stigende antal vindmøller og solceller til fremstilling af e-brændstoffer ved hjælp af elektrolyse. Både natur-, bio-, og forgasningsgas kan i samspil med brint bruges til at fremstille fremtidens e-brændstoffer.

Danske Maritime er enig i, at der skal iværksættes mere ambitiøse tiltag for at nå Parisaftalens temperaturmål, og selv om søtransport er den mest energieffektive og mindst klimabelastende transportform, skal skibsfartens nuværende CO₂-udslip nedbringes betydeligt. Dansk Maritime lægger vægt på indgåelse af internationale aftaler vedr. reduktion af skibsfartens CO₂-udledninger, da skibsfarten er global. Aftalerne bør som udgangspunkt indgås i FN's søfartsorganisation, IMO. Derudover skal der sættes ind over en bred front med hensyn til udvikling af forskellige nye teknologier, løsninger og brændsler samt videreudvikling af eksisterende løsninger. Det gælder fx alternative brændsler baseret på affaldsplast, biobrændsler og brint fremstillet fra gas eller ved spaltning af vand, metanol og andre alkoholer, som alle forventes at få en rolle indtil mere bæredygtige løsninger for skibsfarten er udviklet.

Danske Rederier hilser EU's lavemissionsstrategi velkommen som et væsentligt bidrag til, at EU kan understøtte udviklingen af ny teknologi, fremtidssikre industrier, og en fair, omkostningseffektiv omstilling til en CO₂-neutral fremtid. Givet skibsfartens globale karakter lægger Danske Rederier afgørende vægt på, at nationale og regionale bestræbelser på klimaområdet i relation til skibsfart til enhver tid sker i synergi med igangværende arbejde i FN's søfartsorganisation, IMO. Regional regulering er hverken til gavn for industrien eller klimaet, da regionale initiativer ikke favner hele verdensflåden. Kun international, flagneutral regulering kan effektivt reducere CO₂-emissionerne fra skibsfart. Dan-

ske Rederier betoner IMO's strategi fra 2018 for at reducere skibsfartens udledninger som central, samt at man deltager aktivt i den konkrete udformning af tiltag, der skal sikre CO₂-reduktionsstrategiens målopfyldelse. Det betones, at opgaven kræver en massiv forsknings- og udviklingsindsats, og at Danske Rederier i særlig grad vil engagere sig i udviklingen af alternative brændstoffer og fremdrivningsformer.

Velux hilser den nye strategi velkommen og støtter ambitionen om at opnå et lavemissionssamfund. Der eksisterer et stort uudnyttet potentiale i forhold til energieffektivitet, herunder især renovering af bygninger. Holistiske parametre som et sundt indeklima bør indtænkes, der bl.a. kommer samfundet til gode i forhold til forbedret sundhed. EU's indsats bør være omkostningseffektiv, langsigtet, teknologineutral, sikre involvering af globale aktører med væsentligt højere andele af de globale CO₂-emissioner og fokusere på korrekt og rettidig gennemførelse af den aftalte lovgivning. Velux vil understrege vigtigheden af de nationale energi- og klimaplaner, som forelægges Kommissionen i udgangen af 2018, hvor bygningers bidrag bør være hjørnестenen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke uddybende kendskab til andres medlemsstaters holdninger. Kommissionens meddelelse er blevet drøftet på Det Europæiske Råd i marts 2019 med henblik på at give vejledning om den overordnede retning og politiske prioriteter. En gruppe af medlemsstater, herunder Danmark, arbejdede for, at EU skulle sætte retning mod klimaneutralitet senest i 2050 på linje med Parisaftalens 1,5-gradersmålsætning, mens en anden gruppe medlemsstater mente, at det var for tidligt i processen til at fastsætte en sådan målsætning. Det Europæiske Råd skal drøfte sagen igen i juni 2019.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens udspil. Klimaforskningen viser, at verden skal nå en balance mellem udledninger og optag af drivhusgasser i midten af århundredet, hvis det skal være muligt at holde de globale temperaturer inden for Parisaftalens mål. Derfor finder regeringen det vigtigt, at EU fastlægger et mål om at nå netto-nuludledning senest i 2050. Regeringen finder, at EU skal lede vejen og vise, at udviklingen af et klimaneutralt samfund går hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi, der understøtter vækst og beskæftigelse, så parterne til Parisaftalen følger med.

Regeringen vil i arbejdet mod netto-nuludledning af drivhusgasser arbejde for at reducere omkostningerne ved klimaindsatser i alle sektorer af økonomien. Dette skal gøres gennem forskning, udvikling og demonstration af innovative og omkostningseffektive teknologier og løsninger samt europæiske politikker, der kan tilskynde til innovation, industrialisering og konkurrence og derigennem reducere omkostningerne. EU's langsigtede strategi skal desuden identificere synergier med andre økonomiske og miljømæssige mål og tiltag samt sætte retning for et markant skift i finansieringsstrømmene mod lav- og nulemissionsteknologier gennem innovative forretnings- og finansieringsmodeller.

Regeringen vil arbejde for, at EU, som en del af en langsigtet klimaindsats, går i spidsen for at fremme en missionsorienteret forsknings- og innovationsindsats. Denne bør bl.a. støtte udvikling af nye teknologier og identificere innovative løsninger, der er nødvendige for at kunne nå den overordnede målsætning om netto-nuludledning, samt reducere omkostningerne af klimatiltag.

Regeringen vil arbejde for en tilpasningsdygtig, fleksibel politisk ramme, der gør det muligt for EU løbende at tilpasse politikker en uforudsigelig fremtid. Regeringen vil arbejde for, at EU's modeller baseres på åbne, gennemsigtige og regelmæssigt opdaterede data, og at omkostningerne ved klimaforandringerne belyses nærmere. Regeringen vil desuden arbejde for, at EU's langsigtede strategi adresserer såvel samfundsøkonomiske omkostninger ved EU's klimaindsats, omkostningerne ved ikke at

imødegå klimaforandringerne som potentialer og udfordringer i forhold til at indfri andre globale og europæiske mål.

Regeringen vil arbejde for, at der fastlægges en ramme for, hvordan overgangen til et energisystem fuldt baseret på vedvarende energi kan ske på en omkostningseffektiv måde. Nøgleelementer skal være en effektiv pris på CO₂-udledninger, der kan anspore investeringer som den centrale drivkraft for en markedsdrevet udnyttelse af vedvarende energi og udfasning af fossile brændstoffer i hele Europa. Regeringen ønsker desuden et mere effektivt indre energimarked, en integreret energiinfrastruktur, regionalt samarbejde og integration af markeder i hele EU, og et fortsat fokus på energieffektivitet i produkter, bygninger, transport og industri.

Regeringen vil arbejde for, at EU fokuserer på at udnytte vedvarende energi optimalt ved at koble sektorer til et mere integreret energisystem. Dette vil kræve et strategisk skifte i retning af den bedst mulige anvendelse af vedvarende energi ved at elektrificere, sikre fleksibilitet på markedet samt koble sektorer til et smartere og mere integreret energisystem. Regeringen vil også arbejde for at øge omfanget af EU's kvotehandelssystem for at skabe et ensartet prissignal på tværs af sektorer og gøre klimainsatsen mere omkostningseffektiv.

Regeringen vil arbejde for, at EU's langsigtede strategi skal danne grundlag for en målrettet indsats for at mindske udledningerne fra industrien gennem forskning og udvikling af ny teknologi samt øget ressourceeffektivitet gennem cirkulær økonomi.

Regeringen vil arbejde for, at EU skal fremskynde udbredelsen af nulemissionsteknologi inden for vejtransport. Regeringen mener derfor, at EU bør fokusere på stærke CO₂-krav på EU-plan, og at der skal udarbejdes en tidsplan for udfasning af nye benzin- og dieseldrevne biler i EU. Der bør derudover fokuseres på at støtte udviklingen af teknologier og forskning for mere energieffektive transportformer samt i emissionsreduktioner inden for luftfart, søtransport og tung transport. Regeringen vil dertil arbejde for at sikre en effektiv international ramme for reduktion af luftfartsemmissioner i FN's internationale luftfartsorganisation, ICAO. Grundet skibsfartens globale karakter finder regeringen det centralt, at regulering m.v. af drivhusgasudledninger skal ske i FN's internationale søfartsorganisation IMO. Regeringen vil opfordre IMO til at følge op på sin ambition om at stoppe drivhusgasemissioner fra international skibsfart så hurtigt som muligt og reducere de samlede årlige drivhusgasemissioner med mindst 50 pct. i 2050 i forhold til 2008.

Regeringen vil arbejde for et styrket fokus på forskning, udvikling og demonstration af nye løsninger til at styrke landbrugets klimainsats samt en fælles tilgang til landbrugets udledninger, der kan understøtte, at landbruget på tværs af hele EU reducerer udledningen af drivhusgasser og øger kulstofoptaget. Den fælles tilgang bør samtidig understøtte, at der sikres hensyntagen til erhvervets muligheder for effektiv produktion og konkurrenceevne. Fælles tiltag og rammer for landbruget på klimaområdet på tværs af EU kan understøtte innovation i nye omkostningseffektive løsninger, bidrage til reduktion af landbrugets drivhusgasudledninger i hele EU og imødegå risikoen for konkurrenceforvridning mellem landbrugssektorerne i EU-landene.

Regeringen vil derudover arbejde for, at EU undersøger behovet og mulighederne for CO₂-optag og løsninger for negative udledninger. Regeringen vil samtidig arbejde for, at EU udvikler og øger incitamentet både for naturlige og teknologiske løsninger til at øge optag og lagring af CO₂, da nettouludledning vil kræve optag og lagring i stor skala. Regeringen vil arbejde for, at de potentielle konsekvenser for andre mål, herunder for fødevarerproduktion, arealanvendelse og biodiversitet analyseres. Regeringen ønsker desuden, at der udvikles et effektivt regnskabssystem understøttet af måling, rapportering og verifikation samt langsigtede incitamentter til øget optag og lagring af CO₂ i jordbund,

skov og træprodukter samt geologisk lagring. Regeringen vil ligeledes arbejde for, at der udvikles rammer for at skabe forretningsmodeller, der tilskynder til optag af CO₂ i stor skala. Regeringen ønsker, at optag og lagring af kulstof understøttes af forskning, udvikling og demonstration, og at anvendelse af biomasse undersøges nærmere med henblik på at sikre incitamentet til en klimavenlig anvendelse af biomasse, der er kompatibel med at nå netto-nuludledning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, hvor sagen dog blev taget af dagsordenen af formandskabet.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2019 til orientering forud for rådsmøde (energi) den 4. marts 2019 og rådsmøde (miljø) den 5. marts 2019, jf. samlenotater oversendt den 21. februar 2019.

Derudover har sagen været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 7. december 2018 til orientering (energi-, forsynings- og klimaministeren) samt den 8. februar 2019 til orientering (erhvervsministeren).

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 2. januar 2019.

5. International handel og landbrug

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen vil på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen vil på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Igangværende frihandelsforhandlinger

Forhandlingerne mellem EU og Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) fortsætter med henblik på at indgå en omfattende, ambitiøs og balanceret aftale. Spørgsmålet om liberalisering af handlen med landbrugsvarer er et centralt element i forhandlingerne. Seneste forhandlingsrunde fandt sted i Buenos Aires 11.-15. marts 2019 og var den første efter indsættelse af en ny brasiliansk regering.

EU og Mexico påbegyndte i juni 2016 forhandlingerne om en modernisering af den eksisterende frihandelsaftale fra 2000. Den 21. april 2018 indgik EU og Mexico en politisk principaftale om moderni-

sering af aftalen. Principaftalen skal udmøntes i en konkret aftale. Frihandelsaftalen er vigtig, da Mexico udgør et stort marked. Med moderniseringen af aftalen har man sikret yderligere liberalisering af handelen med varer og tjenesteydelser, reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer m.m. samt investeringsbeskyttelse som kendt fra handelsaftalen med Canada (CETA).

EU og Chile indledte i november 2017 forhandlinger om modernisering af handelsaftalen (med blandt andet investeringsbeskyttelse) i den eksisterende associeringsaftale mellem parterne. Forhandlingerne går godt, og under den seneste forhandlingsrunde har parterne udvekslet toldtilbud.

Forhandlingerne med henholdsvis Australien og New Zealand blev igangsat i sommeren 2018, og der er nu afviklet 3 forhandlingsrunder med begge lande. Det er endnu for tidligt at vurdere tidshorisonten for afslutningen af forhandlingerne.

Forhandlinger om en regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN³-landene blev igangsat i 2007, men mangel på fremskridt gjorde, at man besluttede i første omgang at søge handelsliberalisering gennem bilaterale frihandelsaftaler med de enkelte ASEAN-lande. Ambitionen er, at disse aftaler på sigt kan udgøre byggesten til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale. EU's bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande er baseret på de oprindelige forhandlingsdirektiver for ASEAN-forhandlingerne.

I det bilaterale forhandlingsspor indledte EU og Filippinerne i 2017 forhandlinger om en frihandelsaftale. Ambitionen er en ambitiøs og omfattende aftale. Filippinerne er blandt de største aftagere af landbrugsprodukter fra EU, så en frihandelsaftale vil potentielt være til fordel for EU's landbrugssektor. En i efteråret 2017 planlagt forhandlingsrunde blev udsat af Kommissionen på grund af den negative udvikling i menneskerettighedssituationen i landet. EU indledte i 2016 desuden forhandlinger med Indonesien om en frihandelsaftale, som potentielt også vil indebære fordele for landbrugssektoren i EU. Der er afholdt syv forhandlingsrunder. Fra dansk side arbejdes sammen med ligesindede EU-lande for, at forhandlingerne bidrager til bæredygtig produktion af råvarer, især palmeolie. Tidligere indledte frihandelsforhandlinger med Malaysia blev sat i bero i 2012 efter malaysisk ønske. Rådet opfordrede på sit møde den 11. december 2017 Kommissionen til at undersøge mulighederne for genoptagelse af frihandelsforhandlinger med Thailand, der blev indledt i 2013, men sat i bero efter militærkuppet i 2014.

I forhold til USA blev det på et møde 25. juli 2018 mellem den amerikanske præsident og formanden for Kommissionen aftalt at indlede forhandlinger om handelsliberaliseringer. Den amerikanske regering meddelte i januar 2019 formelt Kongressen målsætningen om at indlede forhandlinger med EU. Tilsvarende vedtog Rådet to forhandlingsdirektiver den 15. april 2019 om henholdsvis en toldliberaliseringsaftale på industrivarer og en aftale om overensstemmelsesvurderinger. Det står imidlertid samtidig klart, at det kan blive meget svært at nå til forhandlingsresultater. Velkendte følsomme spørgsmål omfatter biltold, fødevarerikkerhed, adgang til EU's landbrugsmarked og adgang til amerikanske offentlige indkøb m.m.

Sideløbende er WTO-tvisterne mellem USA/Boeing og EU/Airbus igen blevet aktuelle. USA og EU har i mere end et årti været engageret i de to sideløbende tvistbilæggelsessager angående statsstøtte til hjemlige flyproducenter. Sagerne er de største i WTO's historie. WTO har fastslået, at både USA og EU ulovligt har anvendt industrisubsidier til henholdsvis Boeing og Airbus. To voldgiftspaneler i WTO er

---

³ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

ved at fastsætte, hvor meget parterne kan detaljere for i form af øgede toldsats på bestemte varer. Kommissionen forventer og arbejder for, at tvisterne kan løses politisk, så toldforøgelser undgås. Hvis det mod forventning ikke lykkes at nå til enighed om en politisk løsning, vil de forhøjede amerikanske toldsats kunne træde i kraft efter september 2019. Den danske mejerisektor ser ud til potentielt at kunne blive ramt i denne forbindelse. Eventuelle forhøjede EU-toldsats vil kunne træde i kraft i foråret 2020.

Kommissionen fremsatte den 21. december 2016 udkast til forhandlingsdirektiv om eventuelle forhandlinger med Tyrkiet om en modernisering af den eksisterende EU-Tyrkiet toldunion med det formål at forbedre rammevilkårene for handel og investeringer mellem EU og Tyrkiet. I lyset af den negative politiske udvikling i Tyrkiet og det belastede forhold mellem Tyrkiet og flere EU-lande ligger den interne proces i EU pt. stille.

Blandt de nordafrikanske lande forhandler Kommissionen DCFTA'er (Deep and Comprehensive Free Trade Agreement) med Tunesien, Marokko og Egypten. Forhandlingerne med Marokko har stået i stampe siden 2015, men det forventes, at nye forhandlingsrunder påbegyndes snarest. Kommissionen har forhandlet en større aftale med Tunesien siden 2015, og 4. forhandlingsrunde finder sted i slut april 2019. Forhandlingerne med Egypten står stille, da der fra egyptisk side pt. er begrænset interesse.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Efter næsten fem års forhandlinger blev frihandelsaftalen mellem EU og Japan underskrevet i juli 2018. I december samme år stemte både EU-Parlamentet og det japanske parlament aftalen igennem. Aftalen er trådt i kraft den 1. februar 2019. Det er EU's hidtil største frihandelsaftale, og der er tale om den største åbning af det japanske marked nogensinde. Aftalen sikrer attraktiv markedsadgang for bl.a. svinekød og mejeriprodukter. Japan liberaliserer 91 % af importværdien fra EU ved aftalens ikrafttrædelse, stigende til 99 % efter fuld indfasning (15 år). Den resterende ene procent er primært landbrugsprodukter, hvor der vil ske delvis liberalisering gennem toldreduktioner og kvoter. Ca. 87 % af importværdien af EU's landbrugs- og fødevarer eksport vil være liberaliseret, når aftalen er fuldt indfaset. EU liberaliserer 75 % af importværdien fra Japan ved aftalens ikrafttrædelse, stigende til næsten 100 % efter fuld indfasning. Udover toldafviklingen har der fra EU's side været fokus på ophævelse af tekniske handelshindringer, og der er eksempelvis opnået gode resultater vedrørende godkendelsesprocedurer for fødevarer tilsætningsstoffer.

Frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) trådte i foreløbig anvendelse den 21. september 2017. Endelig ikrafttræden af aftalen kræver national ratifikation i hver enkelt EU-medlemsstat. Folketinget tilsluttede sig dansk ratifikation den 1. juni 2017. Aftalen indebærer en afvikling af ca. 99 % af alle toldlinjer på begge sider ved aftalens fulde indfasning. Aftalen medfører blandt andet øget markedsadgang for canadisk okse- og svinekød i EU, mens EU omvendt opnår en bedre markedsadgang i Canada for blandt andet mejeriprodukter. Relateret til dette accepterer Canada fremadrettet at yde beskyttelse af et bredt udsnit af EU's prioriterede geografiske indikationer på fødevarerområdet. Der er efterfølgende opnået enighed mellem EU og Canada om reciprocitet i håndteringen af henholdsvis EU's ostekvoter på det canadiske marked og Canadas kødkvoter på det europæiske marked, således at begge kvoter administreres efter et licensbaseret system.

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte i kraft i juli 2011 og er desuden EU's første handelsaftale med et asiatisk land. Aftalen medførte afvikling af næsten alle toldsatser frem til 1. juli 2016 og har ført til en meget væsentlig stigning i samhandelen med varer og tjenesteydelser samt investeringer.

EU og Singapore afsluttede i december 2012 de politiske forhandlinger om en frihandelsaftale. Aftalen har været genstand for en sag ved EU-Domstolen på grund af uenighed om kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. I sin udtalelse af 16. maj 2017 slog EU-domstolen fast, at EU ikke kan indgå denne aftale alene uden medlemsstaternes medvirken. Dette skyldes, at aftalen indeholder to elementer, der er delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne, nemlig ordningen for tvistbilæggelse mellem investor og stat samt porteføljeinvesteringer. Kommissionen har på det grundlag stillet forslag om underskrivelse og indgåelse af to separate aftaler, henholdsvis en handelsaftale og en investeringsbeskyttelsesaftale (IPA). Begge aftaler blev underskrevet i oktober 2018. Frihandelsaftalen blev godkendt af Europa-Parlamentet i februar 2019 og ventes at træde i kraft i andet halvår 2019.

EU og Vietnam afsluttede i december 2015 forhandlingerne om en omfattende frihandels- og investeringsaftale. Aftalen er efterfølgende blevet opdelt i en frihandelsaftale og en investeringsbeskyttelsesaftale, jf. principperne i EU-Domstolens udtalelse om EU's aftale med Singapore, og afventer behandling i Rådet og Europa-Parlamentet inden ikrafttrædelse. Aftalen fjerner blandt andet tolden på stort set alle varer, herunder landbrugsvarer. Samtidig åbnes det vietnamesiske marked for europæiske serviceudbydere på en række områder. Aftalen skal generelt sikre ens spilleregler for europæiske og vietnamesiske virksomheder. Endelig indeholder aftalen bestemmelser, der skal sikre forsvarlige sociale og miljømæssige standarder.

Endvidere forhandles om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA'er), som også har et udviklingsmæssigt sigte, med forskellige grupperinger af AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet). Her har EU færdigforhandlet og underskrevet en regional aftale med en række vestafrikanske lande. Kun Nigeria mangler at underskrive. EPA'en med SADC (South African Development Community), herunder Sydafrika, er trådt foreløbigt i kraft, efter at den blev underskrevet i juni 2016 og godkendt af Europa-Parlamentet september 2016. Forhandlingerne med EAC (East African Community – Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda) blev afsluttet i oktober 2014 og er underskrevet af EU samt Kenya og Rwanda, mens øvrige EAC-lande fortsat mangler at underskrive. Hertil kommer, at der tidligere er indgået aftaler med Eastern and Southern Africa (ESA) omfattende Comorerne, Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Zimbabwe, som trådte foreløbigt i kraft i 2012. I Centralafrika er der indtil videre indgået aftale med Cameroun, som trådte foreløbigt i kraft i august 2014. Herudover er EPA'er med AVS-lande i Caribien (CARIFORUM) og Stillehavet (PACIFIC) allerede iværksat.

WTO-forhandlingerne

Uenigheder blandt WTO's medlemmer kombineret med den aktuelle handelskonflikt mellem USA og Kina lægger pres på det multilaterale handelssystem. Uenighederne blandt WTO's medlemmer handler om en række fundamentale forhold, herunder bl.a. hvilke emner forhandlingssporet bør koncentrere sig om, og om og hvordan tvistbilæggelsessystemet bør reformeres. USA blokerer fortsat for nye dommerudnævnelser til appelorganet, men sideløbende med kritikken benytter USA fortsat tvistbilæggelsessystemet til at anlægge nye sager mod især Kina. I erkendelse af, at mange af de handelspolitiske udfordringer, herunder ikke mindst centrale aspekter af kinesisk handelsadfærd, ikke kan håndteres inden for WTO's nuværende regelsæt, har EU og en række øvrige WTO-medlemmer iværksat drøftelser om modernisering af WTO. EU har i den forbindelse fremlagt forslag om henholdsvis modernisering af tvistbilæggelsessystemet samt efterlevelse af regler om notifikation og transparens.

Ved ministerkonferencen i Buenos Aires i 2017 blev der på landbrugsområdet hverken opnået enighed om en egentlig aftale eller om et arbejdsprogram, der vil kunne målrette arbejdet frem imod WTO's næste ministerkonference i 2020. Både WTO's landbrugsaftale samt tidligere ministererklæringer indeholder politiske mandater og retningslinjer, der gør det muligt at fortsætte arbejdet på landbrugsområdet, men den videre proces ville alt andet lige have været lettere med en klar politisk opbakning i Buenos Aires. Næste ministerkonference finder sted i juli 2020 i Astana, Kasakhstan.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer – afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Fælles for den danske landbrugs- og fødevarerklynge er et ønske om fokus på, at der hurtigst muligt forhandles gode rammer for det fortsatte handelssamarbejde med Storbritannien, så der sikres en fortsat uhindret adgang til det britiske marked; at den aktive EU-handelspolitik fortsættes med det formål at skabe nye markedsmuligheder ved at forhandle nye ambitiøse handelsaftaler særligt i kølvandet på usikkerheden omkring Brexit. Vækstmarkeder som blandt andet Kina og Indien rummer et stort potentiale og bør prioriteres i forhold til nye handelsaftaler; at sikre en fuld og transparent implementering af allerede indgåede handelsaftaler og at aftalerne ikke misbruges. Aftalerne bør for så vidt angår markedsadgang til EU indeholde klare krav i forhold til centrale områder, som påfører produktionen i EU særlige omkostninger, såsom blandt andet fødevarerikkerhed og dyrevelfærd; at WTO fortsat prioriteres og om muligt moderniseres til i endnu højere grad at kunne opretholde gensidige regler for samhandel. EU bør aktivt søge løsninger multilateralt for at sikre et fremtidsdueligt WTO.

Generelt bør enhver frihandelsaftale indgået af EU med tredjelande være omfattet af en "single pocket"-tilgang i WTO-regi, der sikrer, at EU's handelsindrømmelser i form af nye eller større importtarifkvoter indgår med fuld effekt i fremtidige WTO-forhandlinger om yderligere liberalisering af den globale handel.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den delvist vedtagne TPP-aftale mellem Japan, Canada, Australien, Malaysia, Mexico, Peru, Vietnam, Brunei, Chile, Singapore og New Zealand uden om USA – for-

uden en evt. USA-Japan-aftale – lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler ud over den netop indgåede frihandelsaftale mellem EU og Japan. I denne sammenhæng støtter Landbrug & Fødevarer en opsplitning af fremtidige handelsaftaler i en handelsrelateret del og en investeringsrelateret del, således at færdigforhandlede handelsaftaler sikres en hurtigere ratifikation og anvendelse.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som vigtigt, at der bliver skabt markedsadgang, fx i form af veterinære certifikater, til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Chile, Peru, Colombia og de centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at der er nu blevet åbnet for fersk/frosset grisekød til både Colombia og Chile.

Landbrug & Fødevarer ser gerne at der ved en eventuel revidering af aftalen med Peru og Colombia arbejdes for nul-told for fersk/kølet svinekød. For eksempel har USA nul-told til Colombia hvilket sætter EU i en meget svær konkurrencemæssig situation.

I forhold til forhandlingerne med Mercosur støtter Landbrug & Fødevarer overordnet set forsøget på at indgå en frihandelsaftale. Eksempelvis har mejerisektoren – under forudsætning af at de tekniske handelshindringer løses – offensive interesser på markedet. Dog er det samtidig vigtigt, at eksempelvis Brasilien viser reel handlingsvilje, når det handler om at få adgang til det brasilianske marked. Eksempelvis har Landbrug & Fødevarer uden held siden 2011 forsøgt at få adgang til Brasilien for fersk og frosset grisekød.

Brasilien har en markant eksport til EU af fjerkræ- og oksekød, ca. 450.000 tons fjerkrækød og 150.000 tons oksekød årligt, hvorimod EU ikke har nogen adgang af nævneværdig karakter til Brasilien. Enhver fremgang i EU's forhandlinger med Mercosur bør derfor betinges af reel fremgang i EU's adgang til det brasilianske marked. Den danske (og EU's) fjerkræsektor kan dog ikke støtte, at der gives yderligere indrømmelser i form af yderligere kvoter for fjerkrækød til EU, da øget markedsadgang for Mercosur og særligt Brasilien vil begrænse muligheden for at tildele yderligere fjerkrækvoter i frihandelsaftaler med andre lande. Dertil kommer, at Brexit ifølge Landbrug & Fødevarer med overvejende sandsynlighed vil resultere i, at EU27 vil blive tildelt hele den importkvote på 450.000 tons, der er tildelt Mercosur (Brasilien), hvoraf ca. 300.000 tons landes direkte i UK. Yderligere lægges der op til en øgning af importkvoten på fjerkrækød til Mercosur på 90.000 tons i forbindelse med Mercosur-forhandlingerne, således at den samlede import af brystkød fra fjerkræ vil udgøre over 25 % af det samlede forbrug i EU. Dette vurderes af Landbrug & Fødevarer ikke holdbart for stabiliteten på EU's marked for fjerkrækød eller for den danske eller EU's samlede fjerkræsektor.

Vedrørende den aktuelle skandale om fordærvet fjerkrækød importeret til EU fra Brasilien har EU besluttet at fjerne 20 brasilianske virksomheder fra listen over godkendte eksportører til EU på basis af en række tests og kontroller på EU's ydre grænser. Fjerkræsektoren i Danmark og i EU har længe bedt Kommissionen om at foretage disse test og støtter op om at indføre disse på permanent basis. Kommissionen opfordres ligeledes til at udbrede sådanne tests til importen fra andre lande, herunder særligt Ukraine.

Dele af den eksisterende eksport af irsk oksekød til UK (pt. ca. 250.000 tons per år) skal potentielt finde nye markeder i EU27, hvis UK fremover indfører åbne kvoter på oksekød. Det vil presse hele det europæiske kødmarked, hvis lande som Brasilien og Argentina øger deres eksport til UK, og dermed tvinger en større del af den irske eksport ud på EU27. Forhandlingerne med Mercosur er dermed endnu et element, der giver usikkerhed til et i forvejen meget ustabil europæisk oksekødsmarked.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne genoptages. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræssektors side, at der i forhandlingerne bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO eller som er særligt økonomisk konkurrenceudsatte på grund af forskellige lovbestemte produktionsmetoder.

Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt, at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale bevægelser mod forhandlinger med Indonesien og Filippinerne, prioriteres, da der her findes et stort yderligere potentiale for blandt andet dansk mejeriekspport.

I forhold til de kommende Australien-frihandelsforhandlinger har særligt mejerisektoren udelukkende offensive interesser. Oksekødssektoren har defensive interesser i forhandlingerne med både Australien og New Zealand. EU28 importerede i 2018 ca. 15.000 tons oksekød fra Australien og ca. 5000 tons fra New Zealand. Der eksporteres ikke noget nævneværdigt den anden vej. En reduktion eller fjernelse af den nuværende told på 12,8 % + et fast beløb pr. 100 kg afhængigt af udskæringen vil presse den europæiske oksekødssektor, der i forvejen er under stort pres fra usikkerheden omkring Brexit og forhandlingerne med Mercosur.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der netop er indgået en politisk aftale om EU-Mexico-samhandlen, idet den fjerner tolden på en lang række landbrugsprodukter. Eksempelvis har fjerkræssektoren fået en ganske tilfredsstillende aftale på plads om eksport til Mexico, idet der sker en fuld toldliberalisering af eksporten af maskinseparatoreret kød til forarbejdningsindustrien fra ikrafttrædelsen af aftalen, mens der over en årrække indføres en EU-toldkvote på 20.000 tons fjerkrækød. Inden for grisesektoren er der tilsvarende opnået tilfredsstillende resultater vedr. skinkeimport ind i EU og kam eksport ind i Mexico.

Slutteligt bemærker Landbrug & Fødevarer, at i forhold til den eksisterende EU-Ukraine-frihandelsaftale udnytter Ukraine et utilsigtet hul i aftalen, hvor der anvendes en tariflinje med 0-told til at eksportere store mængder kyllingebryst (med et vingestykke). Eksporten af dette produkt, der ikke tidligere har været eksporteret, udgjorde i 2018 60.000 tons. Fjerkrækød blev i forhandlingsforløbet aftalt som en følsom sektor, hvorfor der blev indført to kvoter til Ukraine på hver 20.000 tons. Anvendelsen af denne utilsigtede bagdør skaber en række problemer, da dette ikke alene kan løses ved at ændre i teksten til tariflinjen uden ukrainsk accept. Ukraine har bygget en produktion op alene på eksport under denne tariflinje og synes ikke indstillet på at rette fejlen i aftalen uden en væsentlig indrømmelse. Landbrug & Fødevarer finder det problematisk, at et hul i aftalen udnyttes til at oversvømme det europæiske marked for denne type fjerkrækød og opfordrer til, at der findes en aftaleløsning, samt at der indføres kontrol og tests af import af disse udskæringer fra Ukraine. Kommissionen har netop indgået en aftale med de ukrainske myndigheder om at tildele Ukraine en kvote på yderligere 50.000 tons fjerkrækød mod at hullet lukkes. Denne aftale er dog endnu ikke endelig bekræftet eller ratificeret, hvorfor der stadig vil være behov for nøje at følge situationen.

Dyrevernorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) henstiller til, at dyrevelfærd indføres som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU's egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En del medlemsstater har fokus på de mulige negative konsekvenser for sensitive europæiske sektorer som følge af en øget global samhandel med fødevarer. Der er samtidig generelt bred enighed blandt medlemsstaterne om vigtigheden af en ambitiøs EU-frihandelsdagsorden. For så vidt angår WTO er der fuld opbakning fra medlemsstaterne til Kommissionens aktive indsats for at fremme og modernisere det multilaterale handelssystem.

I forbindelse med Rådets vedtagelse af direktiverne med henblik på indledning af forhandlinger med USA stemte Frankrig imod med henvisning til USA's ageren både på det handelspolitiske område og det klimapolitiske område.

Regeringens generelle holdning

Fra regeringens side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse frihandelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå forbedret adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark. Endvidere kommer handelsliberalisering generelt danske forbrugere til gode i form af lavere priser og større udvalg af varer og tjenesteydelser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

6. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det 18. møde mellem parterne i konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES COP18)

KOM (2019) 146

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det 18. møde mellem parterne i konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES COP18), herunder i forhold til ændringer af konventionens lister samt forslag til fortolkning og anvendelse af konventionen gennem beslutninger og resolutioner. Udover de arter, hvor EU er forslags- eller medforslagsstiller, prioriterer EU en videnskabelig tilgang til beskyttelse af dyr og planter, der er truede af ikke-bæredygtig international handel, at forstærke indsatsen mod ulovlig handel og at sikre troværdighed og transparens i CITES. Derudover har EU især fokus på tømmer, marine arter, elefanter og ulovlig handel. Desuden er der fokus på hjemmelsgrundlaget, der har betydning for kompetencefordelingen mellem Kommissionen og EU's medlemsstater. Kommissionen lægger i forslaget op til enekompetence, hvorimod et flertal af medlemsstaterne ønsker delt kompetence. Endelig er der fokus på, at Kommissionen ønsker, at Unionen tager en reservation på COP 18 i forhold til rettidig indarbejdelse af ændringerne vedtaget på mødet i EU-lovgivning. Forslaget forventes ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser

for Danmark og gennemførelse af forslaget vil have en neutral påvirkning for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har den 22. marts 2019 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det 18. møde mellem parterne i konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES COP18), herunder i forhold til ændringer af konventionens lister samt forslag til fortolkning og anvendelse af konventionen gennem beslutninger og resolutioner.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1 og artikel 207 sammenholdt med artikel 218, stk. 9.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES) trådte i kraft i 1975 og har til formål at sikre, at international handel med vilde dyr og planter ikke truer disses overlevelse. Konventionen er global og er tiltrådt af 183 lande samt EU. Der afholdes partskonference ca. hvert tredje år. Den næste partskonference (COP 18) finder sted den 23. maj - 3. juni 2019 i Colombo, Sri Lanka. Grønland er omfattet af CITES i kraft af Danmarks medlemskab, mens der er taget territorielt forbehold for Færøerne.

I forslaget til rådsbeslutningen fremgår, at EU's prioritetsområder vil være at have en videnskabelig tilgang til beskyttelse af dyr og planter, der er truet af ikkebæredygtig international handel, at forstærke indsatsen mod ulovlig handel og at sikre troværdighed og transparens i CITES.

Hvis der er sandsynlighed for, at de foreslåede EU-positioner bliver påvirket af nye videnskabelige eller tekniske oplysninger, som fremlægges efter vedtagelse af rådsbeslutningen men før eller under partsmødet, eller hvis der fremsættes nye forslag på partsmødet, hvor der endnu ikke er en fælles EU-position, lægges der i forslaget til rådsbeslutningen op til at EU's holdning fastlægges ved koordination på stedet ud fra følgende principper:

- Unionens holdning til forslagene om ændring af listerne baseres på de pågældende arters bevaringsstatus. Der tages hensyn til det bidrag, som CITES-kontrol kan give til forbedring af en given bevaringsstatus; samtidig erkendes betydningen af bevaringsbestræbelserne i de lande, der har gennemført effektive bevaringsforanstaltninger.
- Unionen sikrer sig ligeledes, at de beslutninger, der træffes på konferencen, maksimerer CITES's effektivitet ved at minimere unødvendige administrative byrder gennem praktisk gennemførlige og smidige løsninger på gennemførelsesproblemer og ved at sikre, at parternes ressourcer bruges til at løse problemer af reel bevaringsbetydning.
- Unionen bestræber sig på at opnå synergi mellem CITES og andre biodiversitetsrelaterede, multilaterale instrumenter og processer, såsom FN's bæredygtighedsmål (SDG), Biodiversitetskonventionens (CBD) Aichi-mål samt EU's Biodiversitetsstrategi.
- Unionen tilslutter sig, at der sættes skarpere fokus på effektiv håndhævelse af CITES-kontrollen for at begrænse krybskytteri og illegal handel og for at sikre, at handlen med vilde dyr og planter er bæredygtig.

For så vidt angår de mest centrale forslag på partsmødets dagsorden, lægges der i forslaget til rådsbeslutningen op til følgende fælles holdning:

De 57 ændringsforslag CITES-listerne

Unionens holdning til de fremsatte forslag skal baseres på arternes beskyttelsesstatus og effekten af handel på den pågældende art. Konventionens kriterier for ændringer af liste I og liste II⁴ og oprindelseslandets synspunkter bør indgå i beslutningen. Forslag, som er et resultat af Dyr- og Plantekomiteernes arbejde eller hvor EU er forslagsstiller eller medforslagsstiller, bør støttes. Desuden bør vurderingen af forslagene foretaget af IUCN/TRAFFIC, og FAO for så vidt angår marine arter, tages i betragtning.

Marine arter

I overensstemmelse med tidligere fastlagt holdning finder EU, at CITES kan benyttes til at regulere international handel med marine arter, når disse er påvirket af handel og er eller kan trues af udryddelse. Konkret er Unionen fortalende for, at tre arter af søpølse optages på liste II, på grund af overudnyttelse og omfattende international handel med disse arter.

De seneste år er der opbygget kompetencer i forhold til at implementere CITES i forhold til marine arter, bl.a. ved hjælp af Unionens finansielle støtte. Unionen støtter en bedre koordinering mellem CITES, regionale fiskeriorganisationer (RFMO'er) og andre relevante organer, der handler inden for deres respektive mandater med det formål, at forbedre forvaltningen og øge komplementariteten. Specifikt støtter Unionen, at en række haj- og rokkearter opføres på konventionens liste II. I forhold til makrelhaj bør Unionen endelig fastlægge sin holdning under hensyntagen til resultaterne af vurderingerne fra FAO's ekspertrådgivende panel.

Tømmer arter

Den internationale handel med tømmer især fra palisander er øget betragteligt de seneste år, og store dele af denne handel er ikke bæredygtig og stammer fra ulovlig hugst. Ved seneste afholdte partsmøde i 2016 (COP 17) blev en række palisanderarter opført på liste II med henblik på at kunne kontrollere den internationale handel med disse tropiske træarter. Omfanget af listen blev defineret i den nuværende annotation #15.

Unionen finder vigtigt at sikre, at annotation #15 ændres, så der fokuseres på den type af enheder, der først forekommer i international handel og på at undgå unødige administrative byrder og håndhævelsesbyrder. EU bør derfor støtte det ændringsforslag, der blev udarbejdet og var konsensus om på det 70. møde i den stående komité i oktober 2018 i Sochi, Rusland, mens EU fortsat er åben overfor potentielle forbedringer af forslaget, som måtte komme ud af konsultationer med andre parter. I overensstemmelse med Unionens forpligtelse til at forbedre kontrol af import af tømmer fra Centralafrika bør EU også støtte udvidelsen af anvendelsesområdet for den tropiske træart afrormosia, som er på liste II.

Verifikation af lovlig erhvervelse og strategisk vision

Unionen bør støtte tværgående bestræbelser på en mere effektiv regulering af den internationale handel med truede dyretyper, herunder den foreslåede resolution om verifikation af lovlig erhvervelse. Vedtagelsen på COP 18 af en ny strategisk vision for CITES for årene 2021 til 2030 giver mulighed for at konsolidere og om nødvendigt præcisere konventionens rolle i den bredere sammenhæng med international miljøforvaltning, herunder rammen for biodiversitet under biodiversitetskonventionen (CBD) efter 2020.

---

⁴ Liste I omfatter de særligt udryddelsestruede arter, hvor handel generelt er forbudt. Liste II omfatter arter, der kan blive udryddelsestruede, hvis handel ikke reguleres, så kun bæredygtig handel tillades.

Ulovlig handel

Unionens holdning til forslag, der adresserer ulovlig handel, bør være i overensstemmelse med EU's handlingsplan for ulovlig handel med vilde dyr og planter tre prioriteter, som er, at forhindre ulovlig handel og dens hovedårsager, at implementere og håndhæve eksisterende regler og bekæmpe organiseret kriminalitet mere effektivt, samt at styrke det globale samarbejde mellem eksport-, import- og transit-lande mod ulovlig handel.

I overensstemmelse med handlingsplanens første prioritet støtter Unionen en bedre beskyttelse gennem CITES af arter, der pt. importeres til EU på ikke bæredygtige niveauer eller ulovligt (særligt handel med eksotiske kæledyr). Unionen støtter derfor forslagene om ændring af listningen af forskellige arter af krybdyr og amfibier, særligt flere arter af gekkoer og salamander.

I overensstemmelse med handlingsplanens anden og tredje prioritet støtter Unionen stærke tiltag, der sikrer partslandenes implementering af konventionen, herunder klare tidslinjer og overvågningsmekanismer (herunder mulige handels sanktioner) overfor lande, der gentagne gange ikke overholder deres forpligtelser. Dette er især vigtigt ved det krybskytteri og ulovlig handel, der truer elefanter, næsehorn, asiatiske store katte, palisander og skældyr.

Bæredygtig anvendelse

Unionen bør støtte forslag der omhandler bæredygtig anvendelse, levebrød og landlige lokalsamfund, i det omfang de bidrager til at sikre at relevante oplysninger afspejles i eksisterende processer i overensstemmelse med konventionens bestemmelser. Oprettelsen af yderligere processer eller strukturer som medfører betydelige omkostninger og usikre fordele bør dog undgås.

Krybskytteri mod elefanter og ulovlig handel med elfenben.

De høje niveauer af krybskytteri mod elefanter og ulovlig handel med elfenben er fortsat af stor bekymring for EU, og EU's holdning til alle COP 18 dagsordenspunkter vedrørende elefanter bør være at støtte tiltag, der adressere disse problemer. Både Unionen og dets medlemsstater har ydet betydelig støtte til afrikanske lande med henblik på at forbedre bevarelsen af dyrelivet og håndtere ulovlig handel. Unionen er fortsat forpligtet til at understøtte sine afrikanske samarbejdspartner og til at øge indsatsen i overensstemmelse med EU's handlingsplan mod ulovlig handel med vilde dyr.

Unionen bemærker, at der er fremsat flere, delvist modstridende forslag, som omhandler handel med elfenben. International handel med elfenben er i øjeblikket ikke muligt under CITES, og Unionen finder ikke, at tiden er inde til at genoptage en sådan handel og støtter derfor ikke sådanne forslag.

I forhold til indenlandske elfenbensmarkeder bør Unionen fortsat støtte proportionale og effektive tiltag som er baseret på den bedste tilgængelige viden og er inden for konventionens anvendelsesområde.

Forretningsorden

Unionen mener, at forretningsordenen for partskonferencen ikke må afvige fra konventionens tekst, herunder artikel XXI, stk. 2-6 vedrørende tiltrædelse. Ethvert forsøg på at tilføje bestemmelser, der vil ændre på de i konventionen fastsatte betingelserne for Unionens rettigheder som part, bør afvises.

Administrative byrder

CITES' sekretariats arbejdsbyrde er i de seneste år øget betydeligt, og Unionen bør tage dette i betragtning, når der skal prioriteres ved COP 18 og under det fremtidige budget.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

CITES er gennemført i EU ved Rådets forordning nr. 338/97 af 9. december 1996 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed samt tilhørende kommissionsforordninger. I Danmark er forordningerne gennemført ved bekendtgørelse nr. 935 af 26. juni 2016 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed, som ændret ved bekendtgørelse nr. 266 af 21. marts 2019.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. De relevante gennemførelsesforordninger til Rådets forordning (EF) nr. 338/97 af 9. december 1996 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed vil blive ændret i overensstemmelse med konferencens resultater. Forordningerne er direkte gældende i Danmark og kræver ikke ændring i dansk lovgivning.

Forslaget har ingen væsentlige samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske, statsfinansielle, eller administrative konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Gennemførelse af forslaget vil have en neutral påvirkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da de omhandlede arter ikke forekommer i EU. Forslaget vil have en neutral eller positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i de lande, der berøres af beslutninger taget på partskonferencen.

Grønland er omfattet af CITES i kraft af Danmarks medlemskab, mens der er taget territorielt forbehold for Færøerne. Siden den 8. juli 2015 har EU været selvstændigt medlem, hvilket betyder, at EU i CITES overtager stemmeretten på vegne af sine 28 medlemsstater, når der er EU-kompetence. Danmark vil fortsat kunne tage territorielt forbehold for Grønland i forbindelse med konkrete listninger af vilde dyr i CITES, uanset at EU har overtaget stemmeafgivningen. Grønland vil således ikke, imod sin vilje, blive bundet af EU's stemmeafgivning i CITES. Grønlands Selvstyre har vurderet, at der blandt ændringsforslag til CITES-listerne eller de øvrige resolutions- og beslutningsforslag i forbindelse med COP18 ikke er forhold af særlig interesse for Grønland.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel støtte i Rådet til den linje, rådsbeslutningerne lægger op til. Der er dog uenighed vedrørende enkelte elementer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at det i EU skal tilstræbes, at der opnås konsensus om de forslag, der drøftes på partskonferencen. Danmark støtter rådsbeslutningens generelle betragtninger og lægger vægt på, at de anvendes i beslutningsprocesserne. Desuden finder regeringen, at EU bør have en konsekvent tilgang til de forskellige forslag. Hvis EU finder, at hvis en art rent videnskabeligt ikke opfylder kriterierne for

at være på liste I eller II, bør man ikke stemme for en listning eller oplistning af arten, eller stemme imod en nedlistning.

Regeringen lægger vægt på, at man fra EU's side ikke støtter, at der arbejdes for at tillade international handel med elfenben under CITES, da der i de seneste år sket en markant stigning i både krybskytteri og ulovlig eksport af elfenben.

For at undgå en uforholdsmæssig stor administrativ byrde ved handel med tømmerprodukter arbejder regeringen for, at det ved en listing af tømmer bør fremgå, at ikke alle produkter af de omhandlede træsorter vil kræve dokumenter ved grænseoverskridende handel. Indsatsen bør derimod lægges, hvor der er størst risiko for, at ulovligt træ blandes med lovligt.

Regeringen lægger vægt på, at det foreslåede retsgrundlag for rådsbeslutningen ikke også omfatter artikel 207 om den fælles handelspolitik, da det giver Kommissionen ene-kompetence på et område, hvor et flertal af medlemsstaterne ønsker delt kompetence. I stedet arbejder Danmark for, at artikel 192, paragraf 1 (miljøbestemmelsen) og artikel 218, paragraf 9 (bestemmelse om procedure for indgåelse af internationale aftaler) danner retsgrundlag for rådsbeslutningen, som det også var tilfældet ved CITES partsmøder i 2010, 2013 og 2016.

Kommissionen har fremsat forslag om, at Unionen tager en reservation på COP 18 i forhold til rettidig indarbejdelse af ændringerne vedtaget på mødet i EU-lovgivningen. Regeringen lægger vægt på ikke at støtte dette forslag, da det vil medføre administrative udfordringer i forhold til håndteringen af de arter, der er omfattet af ændringerne. Desuden kan det skabe en uheldig præcedens for fremtiden og for andre partslande til konventionen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

---

7. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Den Internationale Søfartsorganisations Komité til beskyttelse af Havmiljøet for så vidt angår vedtagelsen af ændringer til bilag II til den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe

KOM (2019) 159

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der på vegne af EU skal tages under den 74. samling i FN's Internationale Søfartsorganisations (IMO) Komité til Beskyttelse af Havmiljøet (MEPC 74) om vedtagelse af ændringer til MARPOL-konventionens bilag II om lastrester og tankskyllevand, der indeholder flydende persistente produkter med høj viskositet og/eller et højt smeltepunkt såsom paraffin. MEPC 74 afholdes i London den 13.-17. maj 2019. Forslaget er forhandlet på baggrund af et stigende problem i særligt Nordeuropa med opskylning af rester af paraffin på strandene, til stor gene for strandenes brugere. En vedtagelse af forslaget vil få indvirkning på EU-lovgivningen som følge af anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for ulovlig forurening og direktiv 2000/59/EF om modtagefaciliteter i havne til skibaffald og lastrester fra skibe. Regeringen agter at støtte forslaget, der forventes vedtaget på et kommende

rådsmøde. Det kan endvidere oplyses, at udover beslutning om et forbud mod udledning af højviskose lastrester fra tankskibe skal den videre proces i forbindelse med et eventuelt forbud mod brug af tung brændselolie i Arktis drøftes under MEPC 74.

Baggrund

Kommissionen har den 28. marts 2019 fremsat forslag til den holdning, der på vegne af EU skal tages på den 74. samling i FN's Internationale Søfartsorganisations (IMO) Komité til Beskyttelse af Havmiljøet (MEPC 74) om vedtagelse af ændringer til MARPOL-konventionens bilag II om lastrester og tankskyllevand, der indeholder flydende persistente produkter med høj viskositet og/eller et højt smeltepunkt så som paraffin. MEPC 74 afholdes den 13.-17. maj i London.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 100, 25k. 2, i TEUF sammenholdt med artikel 218, stk. 9 i TEUF.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår at EU indtager en positiv holdning overfor ændringen af MARPOL-konventionens bilag II, som skal sikre at lastrester og tankskyllevand, der indeholder flydende persistente produkter med høj viskositet og/eller et højt smeltepunkt, afleveres til modtagefaciliteter i havn og ikke længere må udledes til havet.

En revision af EU-Direktiv om modtagefaciliteter i havne til aflevering af affald fra skibe (2000/59/EF) blev endelig vedtaget på et rådsmøde 9. april 2019. De foreslåede regler om aflevering af tankrensningssvand blandt andet indeholdende paraffin lignende stoffer med høj viskositet og/eller et højt smeltepunkt er allerede medtaget i det reviderede direktiv. I henhold til direktivet er havnene forpligtet til at sikre at skibene kan aflevere deres lastrester, og skibe, der har behov for at komme af med lastrester, skal selv sørge og betale for afhentning eller betale havnen for at skille sig af med lastresterne.

Brug og transport af tung brændselolie (HFO) som skibsbrændstof i Arktis

Det kan endvidere oplyses, at udover beslutning om et forbud mod udledning af højviskose lastrester fra tankskibe skal den videre proces i forbindelse med et eventuelt forbud mod brug af tung brændselolie i Arktis drøftes under MEPC 74.

Baggrunden herfor er, at IMO's miljøkomité i 2017 igangsatte en proces, der skal reducere risikoen herved. Som de første trin i processen skal miljøkomitéen:

1. udarbejde forslag til retningslinjer for forebyggelse af risici forbundet med brug og transport af HFO som skibsbrændstof i Arktis
2. gennemføre en analyse af konsekvenserne for arktiske samfund
3. udarbejde forslag til den konkrete udformning af forbud, baseret på ovenstående analyse.

Den tekniske underkomité PPR (Pollution Prevention and Response) under Miljøkomitéen fastlagde på deres 6. møde i februar 2019 en metode til brug for konsekvensanalysen for arktiske samfund samt en vurdering af hvilket instrument under IMO, der ville være passende for et forbud mod HFO i Arktis. Der arbejdes på den baggrund videre med at afdække de erhvervsøkonomiske, og statsfinansielle konsekvenser for de arktiske samfund. Konkrete forslag til retningslinjer samt til udformning af et eventuelt forbud mod brug og transport af HFO i Arktis vurderes tidligst at kunne foreligge i 2020.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

EU er ikke part i MARPOL-konventionen, men har observatørstatus, og da forslaget vedrører to EU-direktiver og EU's internationale forpligtigelser vedrørende internationalt samarbejde om beskyttelse af havmiljøet, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

MARPOL-Konventionen

Danmark ratificerede MARPOL-konventionens bilag I og II i 1980. Bilaget er implementeret i bekendtgørelse nr. 536 af 22/05/2017 om kategorisering, klassifikation, transport samt udtømmning af flydende stoffer, der transporteres i bulk.

Ændring af bilag II til MARPOL-konventionen

Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for ulovlig forurening er de internationale standarder for forurening fra skibe indarbejdet i EU-lovgivningen, og direktivet har til formål at sikre, at personer, der er ansvarlige for ulovlige udtømmninger, pålægges passende sanktioner. Forurenende stoffer defineres i direktivet som stoffer, der er omfattet af MARPOL-konventionens bilag I og II. Desuden er medlemsstaterne i henhold til direktiv 2000/59/EF om modtagefaciliteter i havne til skibsassald og lastrester fra skibe forpligtede til at sikre, at der i havne stilles modtagefaciliteter til rådighed, som er tilstrækkelige til at imødekomme behovene for de skibe, der normalt anløber havnene, og skibe er i henhold til samme direktiv forpligtede til at aflevere deres skibsassald, herunder lastrester, i disse faciliteter, før de forlader havn, idet det endelige mål er at reducere udtømmning af affald fra skibe på havet. Tankskyllevand som omhandlet i bilag II udgør lastrester i henhold til dette direktiv. I henhold til direktiv 2000/59/EF skal skibe desuden give forhåndsmeddelelse til den næste anløbshavn om eventuelt affald og eventuelle lastrester, som det ønsker at levere, samt oplysninger om, hvad der vil blive beholdt om bord, og om den tilgængelige lagringskapacitet.

Direktiv 2000/59/EF er implementeret i dansk ret ved i bekendtgørelse nr. 1396 af 25/11/2016 om modtagefaciliteter for affald fra skibe, om skibes aflevering af affald og havnes affaldsplaner. Sanktionsbestemmelserne i Direktiv 2005/35/EF er implementeret i dansk ret ved samme bekendtgørelse for så vidt angår modtagefaciliteter.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

De ændringer, der forventes vedtaget på MEPC 74, og hvorved der foretages ændringer af MARPOL-konventionens bilag II vedrørende lastrester og tankskyllevand, der indeholder flydende persistente produkter med høj viskositet og/eller et højt smeltepunkt, vil derfor få indvirkning på EU-lovgivningen som følge af anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for ulovlig forurening og direktiv 2000/59/EF om modtagefaciliteter i havne til skibsassald og lastrester fra skibe.

Bekendtgørelse nr. 1396 af 25/11/2016 vil blive ændret i henhold til ændringen i Direktiv 2000/59/EF.

Bekendtgørelse nr. 536 af 22/05/2017 om kategorisering, klassifikation, transport samt udtømmning af flydende stoffer, der transporteres i bulk, vil skulle ændres.

Økonomiske konsekvenser

Danske Rederier støtter forslaget og vurderer, at omkostningen for erhvervet til tankrensning efter transport af højviskose stoffer kan variere væsentlig alt afhængig af et individuelt skibs størrelse og kommercielle profil. Det vurderes at de øgede omkostninger varierer mellem 0,5 – 10 mio. kr. årligt for hvert enkelt rederi alt efter andelen af deres forretninger. fra 0,5 – 10 mio. kr. årligt. Et enkelt rederi har angivet deres ekstra omkostninger til ca. 100 mio. årligt. Beregningerne baseres delvist på, at der ikke vil være modtagefaciliteter til rådighed, og at det vil tage længere tid at tankrense i havn.

Danske Havne har støttet revisionen af modtagefacilitetsdirektivet og mener ikke, at der vil være problemer med at leve op til kravet om mulighed for aflevering af tankrensningsvand i de relevante danske havne.

Kommissionen har i forbindelse med det reviderede direktiv om modtagefaciliteter i havne skønnet de samlede erhvervsmæssige omkostninger i hele EU til 127 mio. €/år. Dette omfatter et afleveringspåbud for alt affald fra skibe, herunder olie, spildevand og driftsaffald.

Der vil være en økonomisk konsekvens for alle rederier i området uanset hvilket flag skibet sejler under, og den foreslåede ændring vil derfor ikke have en konkurrenceforvridende effekt. De øgede omkostninger forventes hovedsagelig betalt ved forøgede fragtrater.

En vedtagelse af forslaget forventes at have positive administrative konsekvenser for kommunerne, da kommunernes nuværende udgifter til rensning af strande vil blive væsentlig formindsket. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det vil reducere mængden af blandt andet paraffin, der skyller op på strandene.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Drivkraft Danmark støtter den foreslåede stramning af MARPOL-konventionen.

Det Økologiske Råd henviser til, at der ikke findes mange undersøgelser af paraffins effekter i havmiljøet bortset fra forurening ved opskyl på strande, samt at højmolekylær ren paraffin ikke er toksisk. Man fremhæver dog, at da der imidlertid er tale om paraffin og "paraffin-lignende stoffer", kan der potentielt være tale om langvarige virkninger på havets flora og fauna, hvis "paraffinblandingen" indeholder toksiske stoffer. Desuden bemærkes, at der også hypotetisk kan tænkes biologisk nedbrydning af paraffin i miljøet, således at der dannes toksiske metabolitter. Det Økologiske Råd tolker det således, at der er tale om fremtidig tvungen aflevering af tankskyllevand med indhold af "paraffiner", således, at der vil blive taget hånd om problemet - i den udstrækning at reglerne håndhæves. Denne ordning kan Det Økologiske Råd støtte, men bemærker, at man savner en redegørelse for eventuel forekomst af problematiske stoffer i paraffinblandinger.

Vedrørende tung bunkerolie (HFO) i Arktis fremhæver Det Økologiske Råd, at man af flere grunde finder et forbud mod tung bunkerolie (HFO) i Arktis vigtigt. Man understreger at det høje svovlindhold i HFO kan medføre en stor udledning af partikler herunder sodpartikler (Black carbon), der blandt andet menes at fremme klimaforandringer. Samtidig kan HFO i tilfælde af udslip, for eksempel ved kollisioner, skabe særligt store miljøeffekter i det sårbare arktiske miljø. Det Økologiske Råd henviser til, at man med disse argumenter i 2011 forbød tung bunkerolie i Antarktis. Endelig understreges

det, at svovludledning fra skibe medvirker til dannelse af partikler, som er stærkt sundhedsskadelige og at IMO har vedtaget skærpede svovlkrav til skibe i særlige beskyttelseszoner, herunder Nordsøen og Østersøen.

Det Økologiske Råd finder, at der bør fastlægges en klar holdning på linje med andre nordiske lande fremfor at vurdere konsekvenserne af forbuddet. Det Økologiske Råd understreger endvidere, at man mener, at hensynet til de arktiske økonomier allerede er varetaget og henviser til, at Grønlands selvstyre (Naalakkersuisut) i september 2018 offentliggjorde en analyse, der viser, at det vil være uden økonomisk betydning for befolkningen at forbyde HFO i Arktis.

Danske Maritime bemærker, at man for så vidt angår forslaget om paraffin og lignende forbindelser kan tilslutte sig forslaget. I forhold til forslaget om et forbud imod brug af HFO i Arktis finder Danske Maritime, at det bør gøres mere fleksibelt, og udformes således, at for eksempel dobbelte tanke eller andre sikkerhedsforanstaltning kan accepteres. Danske Maritime lægger vægt på, at et regelsæt bør sigte imod at løse et problem, ikke at forbyde en adfærd der antages at være årsagen. I forlængelse heraf bemærkes, at et forbud mod HFO i Arktis ikke nødvendigvis vil ramme andre tunge brændstoffer. Derfor mener Danske Maritime at der arbejdes for en løsning, der tillader valg af teknologi med mulighed for gode løsninger, som kan løse problemet.

Danske Rederier har i forhold til de økonomiske konsekvenser for erhvervet for så vidt angår ændring af bilag II til MARPOL-konventionen ønsket at præcisere, at de prisvurderinger, der er afspejlet i afsnittet om økonomiske konsekvenser er baseret på vurderinger for havneanløb både i og udenfor EU.

Danske Rederier bemærker, at man har fulgt forhandlingerne om modtagerfacilitetsdirektivet tæt og støtter det fuldt ud. Man understreger dog, at direktivet ikke vil løse alle udfordringer i relation til ændring af bilag II til MARPOL-konventionen, blandt andet fordi relevante havne også befinder sig udenfor EU. Danske Rederier mener derfor ikke, at koblingen til modtagerfacilitetsdirektivet er oplagt, når man ser på sagen i et helhedsperspektiv.

I relation til IMO's arbejde med HFO som skibsbrændstof i Arktis, vil Danske Rederier gerne præcisere, at transport af HFO som last ikke er en del af det arbejde, der pågår i IMO. Det er udelukkende spørgsmålet om et forbud mod at bruge det som brændstof – og også et forbud mod at opbevare det i skibenes brændstoftanke.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt stor opbakning til forslaget blandt de nordeuropæiske medlemsstater, som er det område forslaget dækker.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder ikke, at paraffin og lignende produktrester hører til i havet og på kysterne. Opskyllet paraffin på de danske strande i hele landet er til gene for miljøet og turismen, og der er store økonomiske konsekvenser forbundet med den efterfølgende oprydning. Danmark støtter derfor forslaget til ændring af MARPOL-konventionens bilag II idet der samtidig arbejdes for, at ikrafttrædelsen af reglerne sker samtidig med ikrafttrædelsen af de kommende ændringer til EU-direktivet om modtagefaciliteter i havne.

Regeringen er umiddelbart positiv overfor arbejdet med et forbud mod tung brændselsolie i Arktis, idet regeringen samtidig lægger vægt på, at hensynet til arktiske samfund og økonomier inddrages.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.